Bytyn dunja prulьtarlarь, birləşinz!

# QЬZЬL ØZBEKISTAN

№ 241 (1736) seşənbə, 14 nci øktəbir 1930-jьl

1924 jьl 5 inci dekəbir ajьdan başlaв cьqdь

Øzbekistan mərkəzii fьrqomь, øzbekistan mərkəzii ьçraqomь və øzbekistan mərkəzii kəsəbələr şorasьnьn fikir tarqatucьsь.

abuna bahasь:

| 1 ajqa | | 3 ajqa | | 6 ajqa | | 1 jьlqa | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| s. | t. | s. | t. | s. | t. | s. | t. |
| 1 | 10 | 3 | 30 | 6 | 50 | 12 | — |

ədrislər: başqarma
taşkənt erçər kəcəsi 25.
tilifonlər: məs'yl myhərrir—11-39. ymymii — — — —83.

ajrьm bahasь hər çajda 5 tijin.

№ 241 (1736)

## غاللا تاييارلاشدا هەلى بۆرىلىش يوق

غاللا تاييارلاش ئىشىدە ئوكتەبىرنىڭ ئىككىنچى بېش كۈنى كۆتىلگەن نەتىجىلەرنى بېرەمدى. ئوزبېكىستان بېش كۈنلۈك زەدىنىيەنى 25,6 پىرەسەنت بەجەردى. ئۈتكەن بېش كۈندە 14,9 پىرەسەنت بەجەرگەن ئېدى. غاربى تاجىكستاندا زەدىنىيە 37,7 پىرەسەنت بەجەرىلگەن. بۇندا غاللا تاييارلاشدا سۈرەتنىڭ كېسكىن رەۋىشدە پەسەيگەنى كۆرىنىدى. چۈنكى ئۈتكەن بېش كۈندە غاربى تاجىكستاندا زەدىنىيە 110,7 پىرەنت بەجەرىلگەن ئېدى. قىرغىزستاندا غاللا تاييارلاشدا يۇقارى بۆرىلىش باشلاندى. ئۈندا كەنت رول راقامىنىڭ 71,5 پىرەسەنتى تولدۇرۇلغان.

maskəvdən teleqraf arqalь

# səlib jyryşinin jəni mərşiryti

*(„pravda“ nьn baş maqalasьdan)*

bəjnəlmiləl "borzuvazьjanьn şoralar ьttьfaqьqa qarşь javajьlarca həxilləşi boşaşmajdь. „şora dempingi“ sigə qarşь kəmpənijə kyndən—kyngə kycəjə ba.adь.

səlib jyryşi øz vaqtьda kytylgən və istəlgən nətiçələrni bermədi. „dinni hьmaja“ bajraqь təgidə dьjqan ammasьnь və şəhərnin məjdə burzuvazьjasьnь səfərbərlik qьlьşqa muvaffaq bola almadьlar. cynki amma bytyn kampanijanьn haqьqьь mə'nəsini tyşyndi, sssr də dinni hec kim ta'qьв qьlmaqanlьqьnь, amma jəni səlbcilər esə bytynləj başqa bir maşsadnь kəzətkənliklərni tyşyndilər. kytefəfcilik işi həm øz vaqtьda barьв cьqmadь. hazьr məjdə burzuvazьjanьn en arqada qalqan qatlarь həm sssr gə qarşь kəp ьstь'mal qьlьnьşdan xьra bolьв qalqan gəplərgə kəndə ь'tьbar qьlmajdьlar. jəni kəmpənijə „şora dempingi“ sigə qarşь kyrəş belgisi təgidə ətkəzildi.

burzuvazьja tənlikdən qutulьş ycyn jol qьdьrьв,sosьjalьzьm qurajatqan məmləkətkə jəni hyçym carasь kərişkə hərəkət qьladь.

hər xьl məmləkətlərdə, hər xьl quvvatlь kəpitəlist gyryppələr bizniń kəpitəl st məmləkətlər bilən davam qьlmaqda bolqan işcən savda munasəbatlarьmьznь buzuşqa və kesişkə tьrьşadьlar. taşqь savda monopolijəsigə qarşь jyryş, burzuvazьja sodlarьnьn şoralar mylkigə ərist sala turqan hykymləri, şora jaqac mallarьnь məçbyrli mehnət bilən işləв cьqarьlqan mal sifətidə tasvьrlaş hərəkətləri, tilləni qabul qьlşdan baş tartьşlar, biznin savda kəmələrimizgə qarşь pəlisə tamanьdan qьlьnqan caralar, mə'myrii tamuzna çançallarь, bir talaj məmləkətlərdə addьь bir hal bolьв qaldьlar. bizlər haqьqьь savda blokadasь malьja və qarz blokadasь toqrьsьda kərilgən hərəkətlərni şu bykynginə bilgəneməsmiz. şoralar məmləkətidən cьqarьla turqan mallarqa qarşь bolqan kyrəş, hec bir vaqt hazьrqь çьlavsьzlьqqa kelgən eməs edi.

kəpitəlistlər dunjasьdaqь bytyn çahan ьqtьsadьь tənligi icidə s. s. s. r. dəgi sosьjalьzьm qurulьşьnьn jotьqlarь işcilərgə, kəmbaqal, xanavajran qьlьnqan dьjqanlarqa, bytyn mehnətkəşlərgə xoçalьqnьn kəpitəlizim sisteməsigə qaraqanda şora sisteməsinin artьqlьqlьnь anьq kərsətədi.

şora mallarьnь kirgizişgə qarşь taşvьqat, xов ojlanьв, mə'lym bir maqsad ycyn işlənə turqan sьjasьь nəjrənвazlьqdьr. kəpitəlist məmləkətlərinin işciləri ьqtьsadьь tənliknin zərbəsi təgidə xədsiz kəp çəfa cekədilər. ular kəpitəlizimninə başь birik kəcəgə kirin qalqannь, burzuvazьjanьn işcilər hьsabьqajol qьdьrqanьnь kəzləri bilən kərib ьşanadьlar.

burzuvazьja esə, tənlik, işsizlik, rətsijənəlizətsijənin jəni tolqunь, maaşnьn kəməjtirilişi, iş kyninin cozьlьşь, proletarьjatnьnьçtьmaьь muzaffarьjatlarьqa hyçym, dьjqanlarnьn ahvalь jamanlanьşь kəpitəlizim tənligidən eməs, bəlkim şora raqabatьdan kelib cьqqan bir nərsə deв tasvьr qьlmaqcь boladьlar.

вьraq вeş jьlьqqa qarşь səlib jyryşi addьь tarqьвat kəmpənijəsiginə eməs, saxta oşra dempingəsigə qarşь kəmpənijə şoralarqa qarşь ymymii jəni mudaxala tajjarlanьşdan açralmajdь. bu kəmpənijə çahan kəpitəlizmnin uruşqaq'ьq planьnь aşьrьş ycynginə caqьrьlqan. bu çihətdən „əgrərni“ namь bilən caqьrьlqan varşav kənferensijəsi çanlь şahьd bola biladi. unьn əhəmijəti şarq və şarqь—şənybii avrupadaqь əgrərni məmləkətlərnin birinci nəvbətdə şora mallarьqa qarşь, və ikkinci nəvbətdə myxit denizi arqasьdan mal kirgizişgə qarşь ьttьfaqnь tyzyşdən ьbarat boldь. jugoslavьja bilən rumanьja ortasьdaqь bitim və maçarьstannь həm bu ьttьfaqqa kirgiziş hərəkətləri həm məzkyr maqsadlarnь kəz aldьda tutdьlar.

hazьrqь vaqtda afinada balqan federatsijasь tyzyş maqsadь bilən balqan məmləkətlərinin kənferensijəsi bolajatьr. bu kənferensijənin myndərəçə və mə'nəsi sssr gə qarşь urusçan, sьjasьь, ьqtьsadьь ьttьfaq tyzyşdən baratdьr. fransьja savda vəziri flandinnin şarqьь və şarqь—çənybii avrupa məmləkətlərigə barьşь, şoralarqa qarşь jəni jyryşnin təşəbbysciləri qandaj kəttə imperijalist dəvlətləridən ьbarat ekənini anьq kərsətədi.

fransija hykyməti dempinggə qarşь øzinin məşhyr dekretini nəşir qьladь və savda vəziri şu saatda sajahatqa çynəв ketədi. şunьn bilən birgə xattakim işnin sssr gə qarşь ьqtьsadььblokədə tyzyşdən ьbarat bolqanьnь jaşьrmajdь.

briannьn fan avrupa tyzyş lajьhasь buzuldь. lekin hazьr bu lajьha ьqtьsadьь uruş və blokadanьn jəni asaslarьda „kənkretləşməkdə“ dir. varşav kənferensijəsinin toxtamlarь millətlər ьttьfaqьda, unqa a'za bolqan muxit denizi arqasьdaqь dəvlətlərnin qarşьlьqьqa barьв taqaldь, millətlər ьttьfaqьnьn qararь, əsildi, varşav kənferensijəsinin qararlarьnь jənidən dəfn qьldь. millətlər ьttьfaqь jənidən şoralarqa qarşь kyrəş majdanь bolьв aldь. icki qarşьma—qarşьlьqlar şoralarqa qarşь ьqtьsadьь tədbirlərni bəjnəlmilər mьqjasьda ətkəzişgə jol qojmadь.

şьmalьь amrьqada şora jaqac mallarьnь, şora mərgənsi və ənrətsitini kirgizişgə qarşь kyrəş jemirildi. ьtalьja və germənijə çənvədə şoralarqa qarşь ьttьfaqqa acьqdan-acьq kirişni istəmədilər. lekin bunьn ornьqa çənvədə şoralar ьttьfaqьqa qarşь birləşkən fьrunt bilən ьqtьsadьь uruşqa cьqьşqa tajjar bolqan təmləkətlər bytyn bir gyryhni təşkil qьlqanlьqь anьqlandь.

diterdengnin nift tristi, isvec gygyrt tristi, isvec və fenləndijə jaqac sanaatcьlarь, kəmyr kərylləri-jəni səlib jyryşinin en əktif təşəbbysciləridəndir.

şora mallarьnь cьqarьşqa qarşь enrəşlər qandaj ьqtьsadьь əktifərgə asaslanqan. təbilətdə bundaj faktьlar joq. şoralar məmləkətinin cьqarqan mallarь aşьqca mal işləв cьqarьşdan pəjda bolqan çahan tənligigə, asasьь qьşlaq xoçalьq mahsulatlarьnьn bahalarьqa qancaqьna mьqdarda bolsa həm çiddii tə'sir qьlьşь mymkin deв ojlaş axmaqlьq bolur edi. sssrdan sьqarьla turqan mallarnьn mьqdarь uruşdan burunqь mьqdarnьn jarьmьqa həm jetkəni joq. sssrdən cьqarьlaturqan mallar, çahan bazarьqa kirəturqan ymymii mallarnьn faqat bir jarьm pirəsəntiniginə təşkil qьladь. bu çihətdən, xattakim, jarьm mystəmləkə halьda bolqan xьtaj, mystəmləkə halьda bolqan hьndьstan şoralar məmləkətidən aldьn turadь. ьtalьja, fьransьja və belcьqa toqrьsьda gəpirib həm turmajmьz. hər xьl kəpitəlist məmləkətlərinin cьqarqan mallarь icidə sssrnin cьqarqan mallarь çydə kicik bir mьqdarnь təşkil qьladь. „şora dempingi“ si toqrьsьdaqь jalqan və saxta hьkajalarnь tar və mar keltiriş ycyn sssrnin sьqarqan mallarь hər xьl kəpitəlist məmləkətlərigə kirgən mallar icidə qanca prəsənt təşkil qьlqanьnь kərsətiş jetədi.

bu hьkajalar və cəpcəklər kimnin fajdasьqa işlənədi? həmmədən burun şoralar ьttьfaqьqa qarşь tajjarlana ja'qan uruşnьn təşəbbyscilərigə. lekin hazьrqь şoralarqa qarşь kəmpənjəgə qol qojqan kişilərgə jənə mənə şu bittə nərsəni: sssrdə cьqarьlaturqan mall rdan taşqarь jənə sssrgə kirəturqan mallar həm barlьqьnь esdən cьqarmaslьqqa tavsьja qьlamьz. 1928-29 nci jьlda əngilijədən sssrgə kirgizilgən mallar – 44,3 millon, amrьqadan kirgən mallar—153 million, girmənijədən kirgən mallar—188,4 million, fьransьjadan kirgən mallar – 30,4 million somnь təşkil qьldь. bir talaj məmləkətlərgə nisbətən sssrnin savda balansьda, cьqarьlqan mallarqa qaraqanda, cetdən kirgən mallar kəbcilikni təşkil qьladь. bundaj məmləkətlər qatarьqa amrьqa həm kirədi. polşə əgrərijə ьttьfaqь ytzyş ycyn taşqь tamandan rəsmii bolqan varşav kənferensijəsinin başьda turdь. ətkən jьlda sssrdən polşəgə cьqarьlqan mallar 12,9 million somnь, undan kirgizilgən mallar ecə 16,4 million somnь təşkil qьldь. 1930 nci jьlnьn birinci altь ajьda sssrnin polşəgə cьqarqan mallarь 6,4 million som, amma polşənin sssrgə kirgizgən malь 16 million som boldь.

sssr endystirləş sьjasatьnь ətkəzə jatьr. malьja kəpitəlnin jolbaşcьlarь hər qandaj səlib jyryşlərigə qaramasdan mənə bu sьjasatdan baş tartmas. bizlər cetdən maşьnalar, işləв cьqarьş və tьransport asbablarь kirgizəmiz. əngilijədə cьqaturqan kəttə ь'tьbarlь, qьbqьzlь borzuvaznь ьqtьsadьь zurnal „ekənamist“ sssrnin maşьnalarnь kəв bujurtma qьlьş arqasьdaqьna əngilijənin maşьna quruş sanaatь tənlikdən başqalarqa qaraqanda kəm zararlanqanьnь ьqrar qьladь. xattakim, borzuvaznь ьqtьsadcьlar həm, əgər kəlxoz və sovxozlarьmьznь dьjqancьlьq maşьnalarьqa tələbləri bolmasa, əgər sssrdə kəlliktifləş və sovxoz qurulьşь bolmasa, u vaqtda qьşlaq xoçalьq maşьnalarь qura turqan sanaatdaqь tənliknin jənədə cuqurraq bolaçaqьnь bajan qьladьlar. lekin sssr cetdən faqat çьhazlarqьna almajdь, xam aşjalar həm kirgizədi, polşa mə'dəncilik sanaatь şora bujurtmalarьdan kecə aladьmь. borzuvaznь məmləkətlər biznin kəvcyk, paxta və başqa xam mətirijəllərgə bergən bujurtmalarьmьzdan ta a aladьlarmь. ular biznin çaj və başqa mystəmləkə mahsulatlarьqa bolqan bujurtmalarьmьzdan tana aladьlarmь. xalq xoçalьqьnь taraqqьь qьldьrьşnьn beş jьllьq planь cetdən mal kirgiziş işlərimizniń çydə kəttə mьqdarda əsəcəgini belgiləjdi. cetkə mal satьş tənligi şarajьtь icidə bazar ycyn qattьq kyrəş şarajьtь icidə sssrnin kyndən-kyngə gegant rəvişidə əsməkdə bolqan, cetdən mal kirgiziş işidə ьştьrak qьlьşdan baş tartьşnь istəvci havaskarlar tapьlar mekən. amma savda qanunь şunda'dьr, kim cetdən mal kirgizməsdən, cetkə mal cьqarьş bolmajdь. əgər bə'zi bir jerlərdə sssrdən mal alьşqa qarşь cьqar ekənlər u vaqtda bizgə həm ulardanmal kirgizişgə kecigişkə toqrь kelər.

şora mallarьqa qarşь kyrəş goja şora raqabatь təhdid qьla turqan mihnətkəş ammanьn mənfəəti ycyn əndişədən kelib cьqqan nərsə eməs. u bəjnəlmiləl kəpitəlizimnin başьdan kecirməkdə bolqan tənlikdən cьqьş ycyn sssr hьsabьqa jol qьdьrьşlarьdan kelib cьqqan bir nərsədir. bu kyrəş hər xьl kəpitəlist gyryhlərnin mənfəətləridəgi qarşьma-qarşьlьqlarqa barьв taqaladь və taqaldь həm. u kəpitalist və mystəmləkə məmləkətlərinin ken prolьtarьjat mihnətkəş ammasь aldьda aşkara bolaçaq.

unqa biznin çavabьmьz-sosьjalьzьm qurulьş syr'ətlərini kycəjtiriş, endystirləş və kəlliktifləşni jənədən ken rəvişdə davam qьldьrьş bolaçaq. cynki bu, sosьjalьzьm qurajatqan məmləkətni øzinin ьstьqlalьjatьqa və xajatьqa empirjəlislər tamanьdan tajjarlanmaqda bolqan jəni qasdlardan hьmaja qьlьş ycyn en haqьqьь və toqrь joldьr.

# SSSR-də

## istydentlərni kəntrəktətsijə qьlьş toxtatьldь

məskəv, 12. sssr mərkəzii ьçraqomь prizidijymi vuzlar və tehnikəmlərdəgi oqucьlarnь kəntrəktətsijə qьlьş işini toxtatьşqa qarar qьldь. oqucьlarnь maddьь çihətdən tə'min qьlьş, 30-nci jьl, 1-nci øktəbirdən başlaв faqat stefendijə tələş jolь bilənginə bəçəriləçək. alьь oquş jurtlarь və tehnikəmlərnin oqucьlarьnь kəntrəktətsijə qьlьş toqrьsьdaqь bytyn şərtnamalar 1930-nci jьlnьn 1-nci øktəbridən başlaв øz kycini joqatьşlarь lazьm. əmma, əjni zamanda tegişli oquş jurtlarьnьn sonqь qursьda bolqan oqucьlar bilən tyzilgən kəntrəktətsijə şərtnamələri ьstьsna jyzəsidən øz kycidə qaladьlar.

## pьlan asasьda işləşnin məhkəmlənişi

## vəkalatlarnьn jaşavьnь artьqca qьlьв qojadь

### vəkalatlarnьn bir qьsmь øz fynksijələrini qьsqartьradь' bir qьsmь tygətiləді

məskəv, 12. vkp(в) mərkəzii kəntrəl kəmisijəsinin prezidijymi və sssr r.k.i. xalq kəmisərliginin kəllegijəsi, xoçalьq işinin barca nəv'lərdəgi pьlan başlanmasь məhkəmləngəni, mərkəzii xoçalьq ьdaralarьnьn əskəni və ularqa qaraşlь bəlimlərnin kəpəjgəni səbəbli məskəvdəgi vəkalatlarnьn kəpi artьqca bolьв qalqanьnь nəzərdə tutьв qarar qьldьlar:

ьttьfaqcь və muxtarьjatlь çymxyrijətlər və muxtarьjatlь vьlajatlarqa qaraşlь dajьmь vəkilliklər, şьmalь qafqaz, oral və mərkəzdən açralqan vьlajatlar uzaq şarq əlkəsi, şarqьь sibir, qarbьь sibir və şьmalьь əlkə ьçraqomlarьqa qaraşlь vəkillərnin işi, məzkyr çymhyrijətlər, əlkələr və vьlajatlar ycyn sьjasьь, millii, jaki kəttə xoçalьq əhəmijəti bar bolqan kəttə məs'ələlər bojьnca axbarat berib turьş və ьttьfaq həm r.s.f.s.r. nin alьь pьlan və qanun cьqarucь ьdaralarьda vəkillik qьlьş bilən ceklənsin. qarbьь, qarbьь—şьmalьь, ьvano—voznesensk və mərkəzij qara tufraq vьlajatlarь, nizni, qujь volqa əlkələri ьçraqomlarьnьn vəkilləri; ьttьfaq, çymhyrii və əlkə əhəmijətigə malik bytyn savda, bьnakarlьq, xoçalьq, kəpirətif və sanaat mərkəzlərinin vəkilləri tygətilsin. şulardan boşaqqan xadьmlar, rajon və vьlajat xoçalьq və şora ьdaralarьda işləş ycyn jubarьlьşlarь lazьm. ьttьfaqcь çymhyrijətlərnin r.k.i kəmisəlikrlərigə başqaşəhərlərdəbolqantəşkilatlar və karxanalarnьn vəkilliklərinin ikki aj icidə tekşirib cьqьв tygətiş və qьsqartьrьş tapşьrьladь,

# Şora-xьtajkənfirensijəsi

## kənferensijənьn işləri ikkələ məmləkət ortasьdaqь munasəbatlarnь məhkəmlə jəçək

### ortaq qaraxan və mədegyjnin nutqlarь

m ə s k ə v, 12 1930-nci jьl 11-nci øktəbir kyni, şora-xьtaj kənferensijəsinin 1-nci oltьrьşь boldь. bu kənferensijə 1929-nci jьl 22-nci dekəbirdə ьmzalanqan xabarovski prətəkəligə bьnaan caqьrьldь.

kənferensijə sssr hykymətinin delegəti və taşqь işlər xalq kəmisərinin orun basarь ortaq qaraxan nutqь bilən acьldь. ortaq qaraxannьn nutqьqa, xьtaj çymhyrijəti hykymətinin delegəti mədegyj çavab berdi. şunьn ketidən delegətlər ь'tьmadnamalarьnь bir-birigə tapşьrdьlar.

ortaq qaraxan nutqьda:

1929-nci jьl 22-nci dekəbir kyni xəbərəvski şəhəridə şora sosьjalьst çymhyrijətlərinin ьttьfaqь və xьtaj çymhyrijəti ortasьda ьmzalanqan prətəkəldə kərsətilgən şora-xьtaj kənferensijəsi bu kyn işkə ornajdь. xabarovski prətəkəligə muvafьq bu kənferensijə şu jьlnьn 25-nci jənvaridəjaq iş başlavь lazьm edi. вьraq əfsys ki ьttьfaq hykymətigə baqlь bolmaqan ahvallar bojьnca, şu işni 9 aj kecikib başlaşqa toqrь kelədi. men, kənferənsijənin øz vaqtьda acьlьşьqa halaqьd bergən ahvallarnьn, bundan kejində kənfərensijənin işigə tə'sir qьlmaslьqьnь, unьn ikki taman xalqlarь ycyn zor əhəmmijəti bolqan işlərini cozmaslьqьnь istər edim. şu kənferensijədə qaralьв həl qьlьnaturqan məs'ələlər xabarovski prətəkəlidə kərsətilgənligi, hazьrqь muzakərələrni alьв barьşda əməl qьlьş tegişli bolqan prinsiplər 1929-nci jьlqь pekin və mukden əhdləridə belgiləngəni səbəbli, bьznьn vəzifəmiz bu kyn acьlqan kənferensijədə əncə jenilləşədi. sssr nin xьtajqa nisbətən sьjasatь şu əhdlərdə tola və ajdьn kərsətildi. bu ahvallar, ьttьfaq hykymətinin 1919-1920-nci jьllarda xьtaj xalqьqa qaratьв cьqarьlqan xьtabnamasьda belgiləngən sьjasatьnьn əməlii rəvişdə jyzəgə cьqьşьdan ьbaratdьrlar.

ьttьfaq hykyməti xьtaj bilən munasəbətləridə tutuв kelgən və tutajatqan sьjasat—car hykymətinin xьtaj xalqьdan zorlьq bilən alqan naxaq ьmtьjazlarьnьn həmməsidən vaz keciş, tola tenlik, sssr və xьtaj xalqlarьnьn mənfəətləri asasьda ikki ortada dostana munəsəbətləni belgiləş; xьtaj xalqьnьn tensiz əhdlərgə qarşь kyrəşigə xajrьxahlьq; xьtaj xalqьnьn ьstьqlal jolьdaqь, unьn hyr rьvaçlanьş jolьda kəndələn jatqan hər tosuqlarnь bitiriş ycyn kyrəşigə xajrь-xahlьq sьjasatьdьr. əfsyskii xьtaj şunca hərəkət qьlsa həm şu vaqtqaca, øzinin başqa məmləkətlər bilən bolqan munasəbətini xьtaj bilən sssr ortasьda tyzilgən əhdlər nəmynəsi bojьnca qura almadь. men bu jerdə faqat, xьtajnьn şu joldaqь hərəkəti muvaffaqьjatlь bitişi ycyn qьzqьn tilək bajan qьla alaman, xalas. ьttьfaq hykyməti pekin və mukden kelişimlərinin bəçərilişini qattьq tələв qьlьş bilən birgə, şu kelişimlərnin hər ikkələsini birinketin və qattьq qol bilən bəçərib keldi.

xьtaj hykymətinin delegəti mədegyjni və xьtaj delegətsijəsini təbrik qьlьş bilən birgə, sssr bilən xьtaj ortasьdaqь çançallь məs'ələlərnin həmməsini həl qьlьş, ikkələ byjyk məmləkət ortasьdaqь munasəbətni məhkəmləş, uzaq şarqnь məhkəm tinclikni tə'min qьlьş maqsadlarьnь kəzdə tutucь kənfrensijənin işigə muvaffaqьjat tiləjmən,

şora-xьtaj kənferensijəsinin 1-nci oltьrьşьnь acьq deв ь'lan qьlьşqa ruxsat beriniz.

### xьtaj çymhyrijətinin delegəti mədegyjnin nutqь

bir tamandan—şora sosьjalьst çymhyrijətləri ьttьfaq hykyməti-nin 1919–1920-nci jьllardan bujan necə mərtəbələr xьtaj xalqьqa qьlqan xьtaвь, 2-nci tamandan—xьtaj hykyməti və xьtaj xalqьnьn, xьtaj və sssr byjyk xalqlarьnьn hər ikkələsi ikki ortada tinclik və buradarlьqnь favqulladda cuqur istəgənligi bilən baqlanqan məhkəm ьşanьcь, 1924-nci jьlь ikki ortada kelişimlər tyzilişigə səвəв boldьlar. bu kelişimlər ikki ortadaqь munasəвətlərnin məhkəm asaslarьnь qurdьlar, xьtaj, øzi bilən sssr ortasьda tenlik və bir—birigə jardam rnxьda tyzilgən qanunь kelişimlərgə rьaja qьlьşdan bir nəməs həm kejingə tustarьlqan eməs. xьtaj, ikki taman xalqlarьnьn mənfəətləri jyzəsidən tola sat-dilligini qojmadь. bu kyn şora-xьtaj kənferensijəsi acьladь. biz şu jerdə jьqьlqanlarqa ikkələ məmləkət ortasьda qojьlucь məs'ələlərni, bundan ilgərigi muzakərlər vaqtьdaqьdaj safdillik bilən həl qьlьşqa toqrь keləçək. şu kənferensijənin işi tola muvaffaqьjat bilən øtib jaxşь nətiçələr bilən bitib, ikkələ məmləkətnin asajьştalьqьnь artdьraçaqьqa cuqur ьşanьc bajan qьlaman.

# zabastovka bilən çavab berədilər

## berlinniń başqa karxanalarьdaqь işcilər mə'dəncilərni quvatlajdьlar

### *sosial-demokratlar rejxstagda burzuazija kəndidətlərі ycyn avaz berəçəklər*

Berlin, 11. germanija mehnət vəzirliginin arbitraz komisijasь, berlin mə'dən sanaatьdaqь işcilərnin iş haqь toqrьsьda qarar cьqardь. bu qararda işcilərnin iş haqьnь 18 jaşdan aşьq bolqanlar ycyn 8 prəsənt, xatьnqьzlar və 18 gə jetməgən işci jaşlar ycyn 6 prəsənt kəməjtiriş kərsətilgən. qarar 3-nci nojabrdən başlaв kyckə kirədi və 1931-nci jьlnьn 30-ncь ijynidən ilgəri unь øzgərtdiriş mymkin bolmajdь. tərəfəjn bu qararnь 18-nci øktəbrnin 12 saatьdan kecikməsdən, şutoqrьda narazьlьq bildirə aladьlar.

„rote fane“ jazadь: „iş haqьnьn bu xьlda ujatsьzlьq bilən kəməjtirilişi, berlindəgi 140 min mə'dəncilərnin ammavьь zabastovkasь bruningnin sosialdemokrat başlьqlarь bilən sьjasьь savdasьqa xalaqьd berməsin ycyn faqat 3-nci nojabirdə kyckə kirədi. cynkii baş vəzir bruning, mə'dəncilik karaxanalarьnьn xoçajьnlarь və berlin mə'dəncilər reformist kəsəbə sajuzьnьn rəjisi şu zabastovkadan qorqadьlar. berlin mə'dənciləri bunqa: „şu yclik hykymgə ьtaat qьlmajmьz, iş haqьnь hər bir pfennig kəməjtirilişigə maşinalarnь toxtatьв, zabastovkə başlaş bilən çavab bərəçəkmiz“ dedilər.

işcilər bir aqьzdan: əgər mə'dəncilərnin reformist kəsəbə sajuzьdan ymed qьlaturqan bolsaq, xoçajьnlarnьn ujatsьz hyçymigə qarşь kyəş en əvvəlidəjaq buzьlaçaq, dedilər. ьnqьlabьь kəsəbə appazitsijasь, berlin mə'dəncilik karxanalarьdaqь zabastovkagə tajjarlьq bojьnca en əktiv iş jyrgizəjatьr.

kəp zavodlarda işdən kejin işsizlərnin kə kişili namajьşlarь bolьв, bular berlin mə'dəncilərinin kyrəşini quvatlamaqcь bolqanlarьnь bildirdilər.

berlin, 11. berlindəgi 30 ta en kəttə bьnakarlik karxanalarьnьn 1200 gə jaqьn ciləngərləri zabastovka ь'lan qьldьlar.

berlin, 11. „rote fane“ rejxstagdəgi komfraksijanьn, germanijadaqь mehnətkəş jaşlarnьn mənfəətini hьmaja jyzəsidən kirgizgən tələbini ь'lan qьldь. bruning hykymətinin programasьda mehnət məçbyrligini əməlgə kirgiziş, iş vaqtьnь uzajtьrьş və otpuskalarnь bekər qьlьş, həmdə, sajlavcьlarnьn jaşьnь artdьrьş degən nərsələr kərsətilgən. kompartija şularqa qarşь bir qatar əksi təkliflərni kirgizdi. rejxstagnьn komdeputatь beker-mehnətkəş jaşlarnьn vəkilli, – şu tələblərni rejxstagdə hьmaja qьlaçaq.

berlin, 11. rejxstag acьlьşьda iki kyn əvvəl sosial-demokratlar gəziti „forverts“ toqrьdan toqrь qujьdaqьlarnь əjtədi: sosial-demokrat partijasь bruning hykymətinin 48-nci paragrafqa asaslanьв ətkəzilgən caralarьnь tezlik bilən bekar qьlьş tələblərgə avaz berməjəçək. şu bilən bir vaqtda „forverts“ bajan qьladь: rejxstag prezidijymidə bolqan sajlavlarda sosial-demokratlar faqat, kommunistlar sosial-edmokrat lebenin rejxstag rəijsligigə sajlanьşь ycyn avaz bersələrginə, bir kommunistnьn rejxstag rəijsigə ikinci orьnbasar qьlьв sajlanьşь ycyn avaz bərəçəklər. bu ultimatum, sosial-demokratlar kommunist kandidatьqa qarşь burzuazьja partijalarьnьn kandidatь ycyn avaz bərəçəgini bildirədi.

# „mahsulat sifəti ycyn kyrəşyv— sosializm ycyn kyrəşyvdir“

## işcilərnin mahsulat sifətini jaxşьlaşqa mənfəətdarlьqьdan fajdalanьş lazьm

### mahsulat sifətini jaxşьlaş bytynьttafьq konferensijasьda ortaq qojьbşьv nutьq səzlədi

məskəv, 11. mahsulat sifətini jaxşьlaş bojьnca v.ts.s.p.s., ьttьfaq xalq xoçalьqь alьь şorasь tamanьdan caqьrьlqan konferensijada ortaq qojьbşьv cьqьв səzlədi. natьq qujьdaqьlarnь kərsətdi, en aqьr orьrlьş-şybəsiz, mahsulat sifətinin pəstligidir. ətkən xoçalьq jьlda jenil sanaatdaqь mahsulatnьn sifəti jaxşьlanьş ornьqa, qajtadan əncə jamanlaşdь. buzьq mallar çydə kəpəjib ketəjatьr. mahsulatnьn pəst cьqьşь mehnətkəşlərnin real iş haqьqa zərər jetkəzədi. mal kəmcilligini keskinləşdirədi və rьvaçlanьşьmьz syr'ətlərini tosadь. şu səвəвli partija və hykymət mahsulat sifətinin jaxşьlanьşьnь,—en myhim vəzifə deв hьsablajdьlar. şundaj qьlьş kerək, kii xoçalьq xadьmь mahsulat sifəti ycyn həm, sanaat və malьja planьnь san çihətidən bəçərgən vaqtdaqьdaj çavabgər bolsьn.

mahsulat sifətini japşьlaş ycyn en myhim zəmin-mahsulatlarnьn bir tysdə bolьşьnь ken jolqa qojьşdьr. işcilər ammasь və hər bir ajrьm işcinin mahsulat sifətini jaxşьlaş və buzьq malnь kəməjtirişkə bolqan toqrьdan-toqrь mənfəətdarlьqь—kəttə əhəmmijətkə egədir. işcilərnin təşəввysi və zor qajratь bilən bir qatarda, ularnьn şu məfəətdarlьqьdan həm fajdalanьş lazьm. iş haqь tələş sisteməsini şundaj quruş kerək, kii bu nərsə işcilərni malnьn buzьq cьqьşьqa qarşь və mahsulat sifətini jaxşьlaş ycyn kyrəşyvgə qьzьqdьrsьn.

matвuat sifət məs'ələlərigə tegişicə əhəmmijət bermədi. gəzitələr kəp vaqtda sanaat vəzifələrini bəçərgən xoçalьq xadьmlarьnь maxtaв, kejin qalqanlarьnь səkədilər. matвuat həli, san vəzifələri bilən birgə sifət vəzifələrini həm bəçərgən kişilər ycyn qьzьl taxtalar, sannь sifət hьsabьdan beryvcilər ycyn qara taxtalarnь qollana başlaqan eməs.

ortaq qojьbşьv øzdakladьnь bitirib, pravardьda: „mahsulat sifəti ycyn kyrəşyv—sosializm ycyn kyrəşyvdir“ dedi.

## tehranda jer qьmьrladь

tehran, 10. 8 nci øktəbir kecəsi tehranda və atraflьda, sonqь 3 həftə icidəgi zilzilənin 3-ncisi bolьв ətdi. bu zilzilələrnin səвəвini, tehrannьn şarqşьmalь tamanьdaqь dəmavənd vulqanьnьn jənidən hərəkət qьla başlaqanь, deв ojlajdьlar.

## paxtanь jьqьв alьş tə'min qьlьnsьn

məskəv, 11. „izvestijə“ gəzitidə „paxtanь jьqьв alьş tə'min qьlьnsьn“ sərləvhəli vahьmalь bir maqala basьlьв cьqdь.

ьttьfaq hykyməti,—dejilədi maqalada,—paxta təşkilatlarьqa øktəbr ajьdan başlaв, toqumacьlьq sanaatь ycyn tazalanqan paxtanь artьşnьn kyndəlik normalarьnь berib keldi. birinci və sentəbr normasь bəçərildi. endilikdə, øktəbr normalarьnь bəçərilişini, vəzifənin bytyn bəçərilişini tə'min qьlьş ycyn, bytyn dьqqatьmьznь tajjarlaş frontьnьn qajsь ucastkəsigə qaratьşьmьz lazьm?

en baş ucastkələr—paxtakar xoçalьqlar və paxta sovxozlarьdaqь işcilər ycyn qalla və sanaat mallarь jubarьş, dьjqanlarnь paxta jьqьş tevərəgidə ujuşdьrьş, hasьlnь øz vaqtьda tapşьrtьrьş vəişci kyci məs'ələsidir.

mənə şu en baş ycəstkələridə orьrtьlşlar вar. şu çymlədən hykymətnin, 20-nci sentəbrgəcə orta asьjaqan 163 min tonna qalla jubarьş toqrьsьdaqь direktivi bəçərilmədi. 29-ncь sentəbrgəcə „sajuzxleв“ 126 min tonna jubardь, xalas. endi sanaat mallarьqa kelsək, ahval taqьn həm jamanraq. savda komisarligi şu kyngəcə asasьь sanaat mallarьnьn fondlarьnь paxtakar çymhyrijətlərgə bəlmədi. hykymətnin, qalla və sanaat mallarь toqrьsьdaqь direktivlərini tezlik bilən bəçəriş lazьm.

məhəllərdə dьjqanlarnь hasьlnь teriş və tapşьrьş tevərəgidə ujuşdьrьş işi jetərlik bolmaqan dərəçədə ətkəzildi. bultur, paxta hasьlnь jьqьв alьş dəvridə işci kycinin jetişməgəni paxta təşkilatlarьnь вьran nərsəgə ərgətkən bolьşь lazьm edi. şundaj bolaturьв, şu kyngəcə başpaxtaqom, paxta jьqьş vaqtьda en myhim rajonlarqa kirgiziləturqan işci kycinin qanca mьqdarda kerəkligi toqrьsьda konkret zajavkanь bermədi. başqa ycəstkələrdəgi ahval həm jaxşь eməs: paxta anьarlarь salьnьв bitməgən, xam paxtanь taşuv ycyn jetərlik at-ərəvə tajjarlanmaqan. məhəllərdə at-ərəvəni kontraktatsija qьlьş işinin ətişi sirə qanьqarlьq eməs.

hasьlnь jьqьв alьş dəvridə şora və savda xьzmatcьlarь sajuzьnьn məhəllii təşkilatlarь, şəhər myəssəsələridəgi xadьmlarnь, qujь tajjarlaş pynktləridə işləş ycyn hьsabcь paxta brigadalarьqa ujuşdьrьşlarь lazьm.

rki qaşьda bolьв ətkən kenəş həm, paxtakar rajonlarnь tə'min qьlьş məs'ələsigə baqьşlandь. kenəş „sajuzneft“, sentrsajuz, toqumacьlьq ujuşmasь, „sajuztabak“ və „stekloforfortrest“ni, paxta rajonlarьqa tegişli malnь mehnət və mudafaa şorasь tamanьdan belgiləngən myddətlərdə jubarьв bitiriş ycyn məçbyr qьldь. şu planlarnьn bəçərilişi ystidən qattьq kontrol ujuşdьrьlьşь lazьm. sentrsajuzqa, paxtakar rajonlarnьn sanaat mallarь bilən tə'min qьlьnьşьnь iki kyn icidə tərtibkə salьş təklif

# paxta mustaqıllıqı ycyn kyrəşniŋ çiddii pəjtləri kelib jetdı

işdə, kyrəşdə bolşıveklik-Leninçilik mavqı'ını bir minyt həm qoldan bərməj, toqumaçılıq sanaatımızınıŋ jyksəliş gərəvi-paxta pılanını jyz pirəsənt bəçərişimiz kerək

## پاختا توپلاشدا کورسەتىلگەن حەۋسەلەسزلىك-دوشمەن تېگرمەنگە قۇيۇلغان سۇۇدۇر.

## قانچا پاختا ئالىندى وە جوناتىلدى

ئۇزبېكستاندا پاختا ئالىش ئىلمىلىكى ئوكىتەبىرنىڭ كېيىنكى كۈنلەردە، كوبكىنە جانلاندى. 11نچى ئوكتەبىرگەچە جۇمھورىيەتتە 399.398 تونىنا پاختا تاپىرلانغان. بۇ مىقدار مەزكور مۇددەتكە بەلگىلەنگەن مىقدارلاردان بىر قادار ئاشىپ كېتىدى.

بىراق باشقا جۇمھورىيەتلەردە پاختا ئالىش سۈرعەتى پىلانداكى بىر قادار ئارقادا قالماقدا. بۇنۇن ئورنا ئاسىيادا شۇ واقىتغىچا 140 مىڭ تونىنا تاپىرلانىشى كېرەك بولغانى حالدا، ئاتاق 121135 تونناغىنا تاپىرلانغان.

پاختا ئالىش ئىشلەرى ئايىنىڭ ئاسىيادا سۈست بارا يانۇر. بۇندا 10 مىڭ تونىنا ئورنىغا، زاۋۇدلارغا ئاتاق 2309 تونىنا پاختا تاپشىرىلغان: قۇرۇكەندىستاندا 21.100 تونىنا ئورنىغا 17 مىڭ تونىنا تاپشىرىلغان. نىرغىزىستاندا ھەم تاپشىرىلغان پاختا پىلانىنىڭ ئۇچىدىن بىر قىسمىدىن ئاشمايدى.

نوقوما فەبريكىلەرنىڭ تازا پاختا جوناتىش ئىشلەرى بىر قادار تەرەققىلى بارا يانۇر. كەمپەنىيە باشىدان بويان ئورناتاسىيادا19802 تونىنا، شۇ ھوجۇملەدىن ئۇزبېكستاندا 16021 تونىنا جوناتىلغان. ھۇمومەن ئالغاندا پاختا جوناتىش پىلانى 95 پىرەسەنت بەجىرىلگەن.

## بۇۋەيدە رايونى ئار قادا قالا ياتىر

### مۇشتۇمزورلار ئور - يىقىت ئۇسۇللىرىنى قوللانىشقا بارىب يېتىدىلەر

بۇۋەيدە رايونىدا پاختا تاپىرلاش سۈرعەتى پىلاننى بەجەرىشنى تەئىمىنلەمەيدى. ئوكتەبىرنىڭ بىرنچى بېش كۈنىدە كولخوزلار 14,25 بەككە خوجالىقلار 7,99 پىرەسەنت، بايلار-مۇشتۇمزورلار 5.54 پىرەسەنت تاپشىردىلار. بۇنىڭ كەلەر 19 پىرەسەنت ئۇندىرىلگەن.

رايوننىڭ مۇشتۇمزورلارى پاختا كەمپەنىيەسىگە زەربە بېرىش ماقساتىدا بىلەن ئور-يىقىت ئۇسۇللىرىگەچە بارىب يېتىدىلەر.

شۇ كۈنلەردە گىنە يەكى قورغان تىشلاغىدا مۇشتۇمزورلارنىڭ قۇراللى بولىساسلارى تامانىدان بىرئۇقۇتۇچى وە كوپىرەتنى دوكانىنىڭ مۇدىرى ئولدىرىلىپ، تىشلاق شوراسىدىڭ رەئىسى يارادار قىلىندى. مۇشتۇمزورلار پاختانى تېرمەيدىلەر. سۇلتان تىشلاغىدا بىتتە مۇشتۇمزور پاختانى تېرىپ ئالماسدان، غوزانى ئورىپ، ئۇنىڭ ئورنىغا بوغداى ئېكىكەن. بايلارنى سىقىشتىڭ يوقلىغىنى يەنە شۇ ھەم كورسەتەدى، كىم 6نچى ئوكتەبىرگەچە، ئۇچ كوپروك خەرىد چايىغا 2 گىنە مۇشتۇمزور، بۇۋەيدە خەرىد چايىغا 55 مۇشتۇمزوردان 12تەسىگىنە پاختا تاپشىردىلار.

رايون جاماعاتچىلىكى پاختا تاپىرلاش ئاترافىغا تارتىلماغان، يارداىم كومىسسىيەلەرى حەرەكەت كورسەتمە يىدىلەر. تەرەتسىيورت بولغا سالىنماغان. پاختا ناشىش ئىشلەرى قاتاق 40 - 50 پىرەسەنتكىنە تەئىمىنلەنگەن.

ساتاعات ماللارى وە غاللا بىلەن تەئىمىنلەش كېيىنكى كۈنلەردە بىر قادار ياخشىلانغان بولسا - دا، قانەقارلىق ئېمەس. زەرۇر ماللار يوق. ئۇزبېكتورگ دوكانى تەرتىبلى ئىشلەمەيدى.

رايوندا پاختانىڭ 60 پىرەسەنتى ئاچىلمىپ بولغان. شۇنغا قارامىسدان ئۇنى تېرىش ئارقادا قالماقدا. ئەمىشچى قوللاردان ئۆگەل سۈرەتتە فايدالانىلمايدى.

چوبان - قاراكول ئوچەستكەسىدە مۇشتۇمزورلار ئەتەيى پاختانا سۇۇ بېرەدىلەر. شۇنىڭ ئەتىجەسىدە پاختا شامالدا ئۇچىدى، يېرگە توكىلەدى. مەھەللى ھۆكۈمەت ۋە يەھبىكە ھېچبىر چارا كورمەيدى.

## ئىكى مىليون پۇت پاختانى تاپىرلاش

### ئوز - ئوزىدىن كېلىشنى كۈتىش تەرتىبىدىگىنە كېتە يازۇ

مارغىلان (سەيىار مۇخبىرىمىزدان). ئوكتەبىرنىڭ بىرنچى ھەفتەسى سەنتەبىر پىلانىنى تولۇقلاش بىلەن ئوندى. بۇ ھەفتەدە پىللىق پىلاننىڭ 10.43 پىرەسەنتى مىقدارىدا پاختا تاپىرلاندىكى، بۇ مىقدار سەنتەبىردە تاپىرلانمىش لازىم ئىدى. دېمەك مارغىلان رايونى ئوكتەبىرنىڭ بىرنچى پىلانىنى 8نچى ئوكتەبىردەگىنە بەجەرە بالدىدى.

ئوكتەبىردە بىرمىليون 326 مىڭ پوت پاختا تاپىرلانىپ، پىللىق پىلان 63 پىرەسەنت بەجەرىلىشى لازم. كولخوزلار يەككە خوجالىقلاردىن ھەم تارقادا قالا يانۇرلار. مەسەلەن 7نچى ئوكتەبىرگەچە كولخوزلار بىلىكىلەنگەن مىقدارنىڭ 7 پىرەسەنتىنى، ئورنا ھال وە كەمباغال خوجالىقلار 9 پىرەسەنتىنى، ئوزىركە نوقلار وە كولاكلار 18 پىرەسەنتىنى تاپشىردىلار.

قابىل قىلىنغان پاختالار پوز - كىتەردە يانىدى، ئاپىنغىسا باز ياۋان، خانتاباد، قارا تىپە پۇنكىتلەرى قابىل قىلىنغان پاختانىڭ 50 پىرەسەنتىنىڭىنە زاۋۇدلارغا يۇبارغانلار. ترانسپورت جۇدە بوش ئىشلەيدى، شەرتلەنگەن ئات - ئەرەۋە وە ئۇيەلەرنىڭ 50 پىرەسەنتىدىنگىنە فايدا-لىنىلمايدى.

پەرتىپە - شورا كومىسسىيەسى كىرە ھاتىنى ھەر پوت - كېلامىترگە 0,75 تىيىن بىلگىلەگەن بولسا-دا، ئوز پاختا ساپۇز 8 نچى ئوكتەبىردە بۇنى 0,70 تىيىندىن ئاشىرىش مۇمكىن ئېمەسلىگىنى بلدردى.

ھومۇمەن مارغىلان رايونىدا پاختا تاپىرلاش ئوز - ئوزىدىن كېلىش تەرتىبىدىگىنە كېتە يازىر. نەتىجىدە 10نچى ئوكتەبىرگەچە شۇ ئاى پىلانى 5 پىرەسەنتىگىنە بەجەرلىدى. ئەگەردە ئوز ۋاقتىدا تېگىشلىك چارالار كورىلمەسە، ئوكتەبىر پىلانىنىڭ زەربىگە ئوچراشى تورغان گەپ. مارغىلان رايونىغا كوبرەك ئەھمىيەت بېرىلسۇن، چۈنكى بۇ رايون 2 مىلىيون پوت پاختا بېرىشى لازىم.

لۇتفى.

## ئىسماغىلىق مۇشتۇمزورلار يان باسدى

### ئۇنى ئۇندان ئالىش ۋە جىنائى جاۋابكەرلىكىگە تارتىش كېرەك

مارغىلان (شاشلىش تىلىغىرام). پاختا تاپشىرىش مەجبورىيەتلەرىنى ئەتەيى بەجەرمەگەن وە پاختانا سۇۇ تويمىدا داۋام قىلغان 20تە مۇشتۇمزور جىنائى جاۋابكەرلىككە تارتىلغان ئېمەلەر. ئەئەسسەن، كى پراكورور ئىسماغىلىق شو مۇشتۇمزورلارغا دەررەۋ تېگىشلى چارالارنى بېرىشىدە شو كۈنگىچە ھېچ نىمە قىلمايدى. نەمونەلىك سودىنى ئۆزىرەك ئوتكەزىشكە سەبەتچىلىك قىلىپ، ئوز باشىمچىلىق بىلەن ئىشلەرنى تاشلاپ، رايوندىا كېتىپ قالدى. ئىشسىزلىكى ئۈچۈن ئىسماغىلىق كەھىق سەنگىمە ئىلان قىلىندى وە ئوز باشىمچىلىق بىلەن رايوندان كېتىپ قالغانى ئۈچۈن، ئونىڭ كونترول كومىسسىيەگە بېرىلدى. فىكرىمىزچە، سىياسى ئۈچىلىك تامانىدان كورىلگەن بو چارالارغىنا يېتەمەيدى، بەلكىم ئىسماغىلىقنى ئورندان ئالىش وە جىنائى جاۋابكەرلىككە تارتىش كېرەك، چۈنكى ئو مۇشتۇمزورلارغا تەسىرىدىن ئىكى ھەفتە بويىنچا ھېچ قاندەك چارا كورمەيدى.

لۇتفى.

## پاختا ئارتقان ۋاگونلار توختالىپ قالدى

فارغانا (سەيىار مۇخبىرىمىزدان). فارغانا ئىستەنسىسىدە حام وە تازا پاختالار ئارتقان 118 ۋاگون توختالىپ تورىدى. 12 ۋاگون باغلىق ماتىرىيالار بوشاتىلماغان. پاختا زاۋۇدىنىڭ ئاتراڤىدا ئوتىپ بۇرىشكە يول يوق. 600 تونىنا چىگىت ئاغدارىلغان. زاۋۇدنىڭ تىك بۇنۇن ھاۋلىسى پاختا بىلەن لىق تولا. ئىستەنسىدەگى ۋاگونلارنىڭ بوشاتىلماسدان ياتىشىنى نۇگەتىش ئوچۇن ئۇچلىك كومىسسىيە تۈزىلدى. كومىسسىيە ئۇچ كۈن ئىشلەسەدە، سىزىلەرلىك نەتىجەلەر كورىلگەنى يوق.

## خان ئاباد پونكىتىدە ئىشلەر سۇست

### قىزىل كارۋاننى كۈتىپ ئالمادىلار

قورغان تىپە رايون خانئاباد پاختا پونكىتىگە 4 جاماعادان پاختا تاپشىرىلادى. پونكىتىدە وە شۇ جاماعا پەرتىپە - كومسومول يەچەيكەلەردە پاختا يىغىش ئىشىگە تاپارلىق كوكىلدە گىلدىك بولمادى.

پونكىتىگە يېرلى خىزماتچىلار ئالىنمادى. بار بولغان 9نە ھاڭدىلارنىڭ 8تەسى يېرلى قىلىنى بىلمەيدىلەر. دېھقانلار پاختا تاپشىرىش ئىشىدە نەۋبەت كۈتىش، تەرجىمان ئاختارىش بىلەن سەرسان بولا يانىرلار.

پونكىتىدە ئوت ئوچىرىش ئاسىابلارى يوق. ئاتاق 9دانە پاقىر بار حالىس.

پاختالارنى تېرىش ئىشلەرى سۇست. مۇشتۇمزور خوجالىقلار قامىدان تېرىم ئىشلەرىنى سۈدرەمەكدە. كەمباغاللار ئىپسە ئىشچى كۈچىدىن قىينالا يانىرلار. تۇزىلگەن تېرىمچى ئەرتىللەر قاغازداغىنا.

قىشلاقلار ئورناسىدا سوسىيالىزىم مۇساباقاسى يوق. زەربدارچىلىق دېگەن سوزنى ئوشىتىمەيدىلەر.

29نچى سەنتەبىردە 78 دېھقان قىزىل كارۋان بىلەن 13616 كىلو پاختا كېلىتىرگەنلەردە. پۇنكىتىدە كۈتىپ ئالۇچىلار بولمادى.

پاختاكار خوجالىقلارنى ساتاعات ماللارى بىلەن تەئمىن قىلىش ئىشلەرى تامايانىدا ئاتاقسا. كوپىرەتىلەردە چاى، كەلۇش، قىشلىق كىيىم باب ماللار يوق.

شۇنىڭى خانا ۋە كەمچىلىكلەر ئارقاسىدا خانئاباد پونكىتى بويىنچا سەنتەبىر پىلانى بەجەرىلمەى قالدى. قىزىل ئوزبېكستان، داملاجان، ئەھمىدۇۋا.

## كىچىككەن چارالارنى ھەمەلگە ئاشىرىش يەنەدە كېچىكمەسىن.

### بونىڭ ئۈچۈن بۇنۇن ئىمكانىياتلار بار.

سۇلتان ئاباد رايونىدا سەنتەبىر پىللىق پىلاننى 10.2 وە 8نچى ئوكتەبىرگەچە 16 پىرەسەنت بەجەرىلدى. بو پاختا ھەم كوپرەك كەمباغاللار ھىسابىغا بولىپ، كولخوزلار ئارقادا قالدىلار. رايون كولخوز ساۋۇز تامانىدان ئولارغا رەھبەرلىك يوق. بايلار ئوزلەرىنى ئوركىن ھىس قىلادىلار، بەھزى كولخوزلار ئولارغا مەجبورىيەت تاغازلارىنى ھەم تاپشىرمادىلار. پاختا كوپىرەتسىيەسى كەمەيتىگەياخشى تاپىرلانمادى. ئۇنىڭ رەھبەرى ساۋچىنكوغا «تاچىلغان پاختا ھېچ قاياقنا كېتىمەيدى» دېپ پاختا تىك ئوز - ئوزىدىن كېلىشكە كوز تىكدى.

پاختا تاپىرلاش پىلانى كولخوزلار وە يەككە خوجالىقلارغا بىت كەزىلمەيدى. كەمباغال وە بەتىرەكلەر ئورتاسىدا عامماۋى ئىشلەر تەشكىل قىلىنمادى. خاتىن - قىزلاردان ئەرنىلەر تۇزۇلمەدى. پونكىتلەردە تەربىيەسىزلىك. پاختا كېلتىرگەن دەھقانلارنىڭ تاپشىرماسدان قايتىپ كېتىكەن كۈنلەرى ھەم بولدى.

رايۇنكوپساپوز تامانىدان 800 تۇبەگە ھارتاما تۇزىلگەن بولسا-دا، 200تەسىدىلگىنە فايدالانىلار. شو-

## سەيىار مۇخبىرىمىزدان تىلىغراملار

### مۇشتۇمزورلار پاختا تاپشىرشقا قارشى

مارغىلان. ئەكبەر ئابادداۋا مۇشتۇمزورلارنىڭ ھېچ بىتتەسى شۇ كۈنگەچە بر گىرەم ھەم پاختا تاپشىرماغانلار. ئۇلارنىڭ ئىچىدە 20 تاناب وە ئوندان ئاشقى پاختاسى بولغان مۇشتۇمزورلاردان حالىمۇت ياقوبىف، روستەم مىرزە ھەمدەمۇف، عالىمباى بابايىف، مولا روستەم ئاخونجانىف، پاختالارنىڭ 70 پىرەسەنتى پشۇۋۇگە قارامىسدان پاختا تاپشىرشقا قارشى ئوزرادىلار. فارغانا رايوننىڭ پروكورورلىغى مەوسىم باشلانغان ۋاقتىدا مۇشتۇمزورلار ئۇستىدىن كورگەزمە سود ئوتكەزمەگەن. پروكورور پاھومىف ئوپپورتۇنىستلىك كەيفىيەتىگە بېرىلگەن، پروكورورنى خزمەتىدىن تالىب، جاۋابكەرلىككە تارتىش مەسىلەسىنى مايدانغا قويش كېرەك.

## يەكى زاۋۇد يۇرىب كېتىدى

فارغانا. حازرغاچا ئىشسز يانقان پاختا زاۋودى 13 نىچى ئوكتەبىردە يۇرىب كېتىدى. بۇندا ئۇچ ئىسمىن ئىشلەيدى. مەوسىمى ئىشچىلەر بار. ئۇلارنىڭ ئىچىدە 75 پىرەسەنتى مەلەكەلى ئىشچىلەر. زاۋۇدنىڭ ئەررەسى 350تە.

## غاللا يىغىلماى ئۇرادى.

بېك ئاباد. (ئوز مۇخبىر) رايوندا غاللا تاپىرلاش پىلانى ھەمان بەجەرىلمەى ئۇرادى. غاللا سامان بەجەرىلمەى ئۇرادى. غاللا ئالماپىز دېپ ۋاھىمالار قىلادى. بۇ ۋاھىمالار ھەممەسى پۇچ. چۈنكى غاللا بار. ئايرىم مۇھەتۋمزورلارنىڭ غاللا وە بىدەلەرنى مەجبۇرى تاپشىرماسدان ئۇچۈن چارالار كورىلمەگەن. رايون مەسئۇلى ئىشچىلەردىن ھاپىباسىنى ۋە غافۇرنى مۇشتۇمزورلارغا يان بېردىلەر. بىدەلەر مۇتلاقا تاپىرلانماغان. ھاتتاكى بىدەلەر ئىچكۇچىلەرنىڭ رويخەتى ھەم يوق. 10نچى ئوكتەبىرگەچە غاللانى پىلان بويىنچا تولدۇرۇپ توپلاش ئۇچۈن كومىسسىيە تۇزىلىسە ھەم ئىشلەمەيدى.

تاجى.

## ئىگىدە سەگنەلى

دان، دان، دان...
تان;
اق شاھ ئەتەگىن—
تاقلاروە ئىلگەج،
مەن ھەم شو قاق،
كەرپە قۇقاۋدان،
ئۇچۇ قاقىدان
كەز ئاچا مەن.
ھالتاچامۇە نان تولدىرىب،
مەسكىلەرىمگە قان تولدىرىب،
ئىشكە ئاشۇقامان،
چىنكى مەن;
زەرەدار زاۋۇدنىڭ،
زەرەدار تسىخىنىن،
زەرەدار ئىگىدەسى.
مەنى كۇتمەكدە:
ەبدۇللا،
پەترەف،
جولداش،
چۇماتاج،
ئاجىسا—بارچاسى... ھەممەسى...
تېزراق ئىش كىژىمى ئىلەن بارىشىم كېرەك.
بەش ئايلىقنىڭ قالۇقان ئۇچ ئايىنى
باققىشكە،
ئورتاقلارىم ئىلەن قول ئالىشىم كېرەك.
سەز بەرگەنمەن ئولارۇە.
مەرەكەم 2886—
2886 مەرەكەم مەنىڭ
گەگەنت قادەمىم سىر'ەتدەر
شىددەتدەن توختامايدى...
ئىلىكتىر تولقۇنى كەبى تەز،
بىر نەفەسدە مەساقەلەرنى قاپلايدى.

زاۋۇدتا
ئىشسىز
وە ماقرۇر تۇتىۋالەردەن ئاققان،
قۇجۇ تۇتۇنلار،
ەنتەننەلەرنى تۇسادى.
كىچى مەتەر وە ئىستەنەكلەر—
نەئرەسى
ھەملىسى
زاۋۇد سىنەسىنى باسادى.
ھازىر مەن مەتەر جانىدا،
سەگنەل كۇتەمەن.
ئىلىكتىر قونۇغىرىغۇ ئىلەن ئىگىدە
باشلىۋۇ،
سەگنەل بەردى مەنگە.
رىنىننىكنى XX2 گە باسامان.

ئىستەنەك قىزى تاسمالارىنى،
پەررەكلەرگە ئاسامان.
ھاي،
خاي ئىز ئىلەن ئىشلەگۈچى—
زەرەدار قىز،
ھاي، قالۇقان 3 ئايلىق بەچەرىشگە—
چەسىرلىك ئىلەن سەز بەرگەن
كەمسەمەلكە!
سەن ھەم مىسكىللەرىنى ئىشكە سالىۋ،
پەترەنلەرىنى ھازىرلادىڭمۇ؟
نەگە قارەپ، كىلىپ تۇراسەن؟!
سەن „ەتكەن كۈنلەر“ نىڭ „كەمچىل“ ئەمەسسەن.
سەن بۇ كۈننىڭ زەرەدارى
ئەرتەنى قۇرۇچ،
جاراتقۇچ،
كىرەشچى،
زەرەدار بىر قىزسەن.
سەن،
جوللار
ماشىنىلار،
تىنەللەر،
ئىستەنەكلەر جاراتاسەن.
سەن ھەر ئىشكە تاجارسەن.
تەمىرلەرنى ئەزەتۇرۇپ ئالۇقان،
تاشلارنى جەنەتۇرۇپ تەكچىتىن،
پولاتلارنى تەشەتۇرۇپ پەرمەن ئىلەن،
زاۋۇدتا،
شاھتاپ،
مەدەن ئوچاقلىرىدا،
ئىتىن مىلىۇنلار ئىلەن،
بىر دەمدە، بىر پەيتتە،
بارلىقدا ئىش باشلايسەن.
باشلايسەن ئىشنى،
كىرەشنى.

ەنە، ئۇچىنچى گۈدەك قىچىرىدى..
بىر مىنۇتدە، بىر داقىقىدە
ئىش باشلامىز.
ەي...، زەرەدار ئىگىدە!
ئىستەنەك پاترونلارىنى
گەجكە ئىلەن مىستەھكەملەنىز!
زەرەدار قولىنى رەستەتكە،
رەستەتنى رىنىننىكگە بۇرىدىم..!
ئىگىدە باشلىقىنىڭ سەگنەلى،
ئەنلى ئۇلۇقىنىڭ ئەمىرى، ئۇ...

ئوچايراتى.

مىھەنىچىسكى زاۋۇد.

# OLALLA YCYN!

## پىلان بىرىنچى نۇيەبرگە تولا بەجەرىلسۇن

ئوكتەبردە ھەم غاللا تاپىرلاش جەبھەسىدە ئوزگەرىش كورۇلمەدى. ھازىرغىچا ئوزبېكستان پىللىق پىلاننى 34 پىرەسەنت بەجەردى، غاللاس، شۇ ھىسابدان بايلار ئوز مەجبورىيەتلەرىنى 10,8 پىرەسەنتكىنە بەجەرگەنلەر.

باشقا جۇمھورىيەتلەرگە كېلسەك، تاجىكستان پىللىق پىلاننى 29,2، قىرغىزستان 35، ئوزبېكىستان 70.6 پىرەسەنت بەجەردىلەر.

بۇ يىل ئىكىن ئىشى، پاختىشى، پىلان توغرى. مەسىلە ئاتاق شۇنداقكى، غاللا تاپىرلاش حاقىدا بىرلىكىن دىرىكتىفلەر جايلاردا تولا بەجەرلىمەى يانۇر. غاللا تاپىرلاشدا بالشىۋىكلىك سۈرەتتى يوق. باى - مۇشتۇمزور خوجالىقلارنى پەرتىپە تەلەب قىلغانلىرىنىڭ ئىچىدە ئەمەس سىقىش بولغان ئىمەس. رايوننىڭ كەتتە ۋەزىپىلەر بىلەن يۈكلەنگەن وەكىللەر بۇ ۋەزىپىلەرنى بەجەرمەدىلەر. پىلان بەجەرلىمەدى. دېپ رايونلاردان قايتىپ كېلىشكە شاشىلىدىلار. نەتىجىدە رايونلاردا چاۋابكەر كىشىلەر كەم قالدى.

جەززاخ وە ئورالىپە رايونلاردا ئاغى ئەجىرىپىلەر كورسەتتىكىم، كەمباغال وە بەتىرەكلەر ياخشى ئوپوشۇرۇلىپ، باى، مۇشتۇمزور خوجالىقلارغا نسبەتەن مەجبورى چارالار ئوتكەزىلگەن جايلاردا غاللا تاپىرلاش پىلانى تولا بەجەرىلدى.

ئورتا ئاسىيا غاللا كومىسسىيەسى ھەممە وەكىللەردىن ئوز ئىشلەرى ھاقىدا ھىساباۋ بېرىشنى، ئوكتەبىر پىلانىنىڭ تولا بەجەرىلىشنى تەلەب ئەتتەدى. بۇنداق كېيىن ئاساسىى غاللا رايونلارىغا ھۆكومەت ئاغزالارى بەلگىلەنىپ، ئۇلار غاللا پىلانىنى تولا بەجەرىشىدە چاۋابكەر بولادىلار.

كۈزگى وە باھارغى شەرتنامەلەرنى تەكشۈرىش شۇ كۈنگەچە بولمادى. غاللا كومىسسىيەسى دەررەۋ بۇلارنى تەكشۈرىپ، ئوز مەجبورىيەتلەرىنى بەجەرمەگەنلەرنى جاۋابكەرلىككە تارتىشنى تەكلىپ قىلدى.

بىرىنچى ئوكتەبردىن باشلاب ھەممە رايونلاردا غاللا تاپىرلاش پىلانىنىڭ قانداى بەجەرلىگەنلىگى تەكشۈرىلىشى ئىكى ھەفتەلىكى باشلاندى. بو كورگەزمىدىن بوقارىغا بولغان پەرتىمە، شورا وە جاماعات تەشكىلاتلارى ئىشتىراك قىلمىشى لازىم. بۇ كورگەزە ئارقادا قالغان رايونلارنى جاماعات يوكسىرىكە ئالىش كېرەك.

كەمچىل ساتاعات ماللارى غاللا پىلاننى بەجەرگەن خوجالىقلارغىنا بېرىشى لازىم. ئوزىنىڭ ئاشقىچا غاللاسىنى تاپشىرماداىلار. پاختا كوپىرەتسىيەسى كەمەيتىگەياخشى تاپىرلانمادى. ئۇنىڭ رەھبەرى ساۋچىنكو «تاچىلغان پاختا ھېچ قاياقنا كېتىمەيدى» دېپ پاختا تىك ئوز - ئوزىدىن كېلىشكە كوز تىكدى.

پاختا تاپىرلاش پىلانى كولخوزلار وە يەككە خوجالىقلارغا بىت كەزىلمەيدى. كەمباغال وە بەتىرەكلەر ئورتاسىدا عامماۋى ئىشلەر تەشكىل قىلىنمادى. خاتىن - قىزلاردان ئەرنىلەر تۇزۇلمەدى. پونكىتلەردە تەربىيەسىزلىك. پاختا كېلتىرگەن دەھقانلارنىڭ تاپشىرماسدان قايتىپ كېتىكەن كۈنلەرى ھەم بولدى.

رايۇنكوپساپوز تامانىدان 800 تۇبەگە ھارتاما تۇزىلگەن بولسا-دا، 200تەسىدىلگىنە فايدالانىلار. شو-

## سەيىار مۇخبىرىمىزدان تىلىغراملار

### يەكى مامىق زاۋۇدى

فارغانا. بۇنۇن ئوزبېكستاندا ئىككىنچى مامىق فەبريكىسى سالىنا باشلاناچاق. بىناكارلىق ئىشى 15 نچى ئوكتەبردە باشلانادى. فەبريكە تەخمىنەن 2 مىليون سومغا تۇشىب يىلىغا 400 مىڭ پوت مامىق ئىشلەپ چىقاراچاق. ئاساسىى مەتبىرىيەللەرنىڭ مەسكودەدىن جوناتىلغانلىغى توغرىسىدا خابار ئالىندى.

### بايلار پاختانى ھالاك قىلاياتىرلار

بۇخارا. رايوننىڭ ئەرەبخانا، تۇرغان، راباتونچى، جۇنغان وە باشقا قشلاقلاردا مۇشتۇمزورلار پاختا مايدانلارىنى باۋۇزنىيەت بىلەن بۇزا يانۇرلار. غوزالارنىڭ بۇنۇن ئىلدىزى بىلەن بۇلىنىپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە سوۇ قويىپ يوبارىش، بەھزى بر پاختانى ھەيدەپ، ئۇستىگە بۇغداى سىپىش كەبى ھاللار جۇدە كوپ بولايانۇر. حازرچا بۇنداى ھاللاردان 20 تەچە مىسال رويخات قىلىنغان. زەررە كۇئەندە مۇشتۇمزورلارنىڭ بىتتەسى قاتاقغا ئالىنىپ جاۋابكەرلىككە تارتىلسا ھەم، قالغان مۇشتۇمزور زەررە كۇئەندەلەر توغرىسىدا رايون ئىجراقومى وە باشقا ئىدارالار ھېچ بر چارا كورمەيدىلەر.

## ئىگىدە سەگنەلى

دىين - تۇرمۇش مەسىلەسىدە ھەم بورجۇۋا قولىدا بىر قورال - دىدىك. بۇ داۋاۋانى مەنە شۇنداى كىچىك بىر مىسال بىلەن ئۇۋانلاش مۇمكىن:

ئامىرىقانىڭ ئەن بىلەن قورالاندىغان بىر مۇنەججىمى، ئىسمانداغى ئايىنىڭ قايسى كۈنى، قايسى ساعات، قايسى مىنۇت وە قايسى داقىقادا ئۇنىلىشنى ئانىق بىلدى ھەم شۇ مۇنەججىمىنىڭ ئەيتكەن كونىدە - ياق ئاى ئوتىلادى. حاكىم سىنىق - بور. جۇۋازىيە، بۇنى خالققا «ئىلاھى» بىر ھادىسا قىلىپ كورسەتمىشكە ئورىنىدى. ئايىنىڭ ئوتىلىشىنىڭ «ئىلاھى» بىر ۋاقىعا ئەمەسلىگىنى، تەبىئەت ھۇنىسۇرلەرىنىڭ ئوزگەرىشىدىن كېلىپ چىققان عاددى بىر ھادىسا ئەكەتىنى ئالدىندان بىلگەن ھەلكى بورجۇۋا مۇنەججىمى، ئاى ئوتىلىشىدىن نالا قىلىپ - دىنىنى بۇرىش قىلغان قارا خالقنى تەشكىل ئەتتىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە ئوز خۇداسىغا يىغلاپ بارادى.

بۇ يەنە بىر كەررە ئاچىق كورسەتەدىر، كىم:

دىين بورجۇۋا قولىدا، ئۇنىڭ پىرولىتارىياتقا قارشى كۈرەشىدە، ھاكىملىقىدا، جەمىيەت مۇناساباتلارىدا ۋە «خۇسۇسى تۇرمۇش» دا كەتتە قورال بولادى. ئۇ، بۇ قورالنى جەمىيەتنىڭ كىچىكىنە بىر يەچەيكەسى بولغان ئائىلانى «خۇسۇسى» بىر ئىش دېپ، تامىر ئاندىرىشقا خىزمەت يىلدىرادى.

بەس مەعلوم بولدىكىم:

- «مەھىنم، خۇسۇسى تۇرمۇشۇمغا سوز قاتىش ئوزگە شاخسنىڭ ئىشى ئەمەس» دېيىش، بورجۇۋا تەكەبىۋىرلىكىدىن كېلىپ چىققان قورقۇق بىر سوزدر. چۈنكى جەمىيەتنىڭ بىر يەچەيكەسى ھىساپلانغان ئائىلا، جەمىيەتنىڭ، ئۇنىڭ ئاخلاقىدان، تەئسىرىدىن، فىكرىدىن ھالى بىر ئورۇندا، مۇنالاق بىر رەۋىشدە كوك بىلەن يېر ئاراسىدا ئاسىلىپ تۇرمايدى. بەلكى ئۇ، جەمىيەت قانۇنلارى، مۇناساباتلارى ۋە جاماعات تۇزۇلىشىنىڭ سىنىقى تەبىئەتنىڭ ئەنەنىكە ئەنەكاس ئېتىدىرىلىپ، مۇۋافىقلاشتىرىلىپ تۇزىلەدى. بۇ ئەسىە، جەمىيەت تاۋرىخى مۇناساباتلارى ۋە ئۇنىڭ جارايانلارى بىلەن تەسىبەتلەنگەن بىر قانۇن.

بورجۇۋازىيا ۋە ئۇنىڭ سىنىقى تۇرالى بولغان دىينلەرنىڭ ئائىلاغا قارشى ۋە «خۇسۇسى تۇرمۇش» نى ياقلاشى، ئائىلانىڭ ھەر بىر ئاغزاسىنىڭ قانۇنغا، يادشاغا، تالالاغا ۋە دىين - شەرىەت ئەمىرلەرىگە بويسۇنىشىنى تەئمىن قىلىپ كېلدى.

فىيودالىزم ۋە بورجۇۋازىيە مۇناساباتلارى ئاراسىدا ئوتۇغلان «ئائىلا كېچكىلىكى» پىرولىتارىيات ۋە كەمباغال ئائىلا ئاباقاسىنىڭ ئائىلاسىزلىغى ھىسابىدا ئوسدى ۋە تامىر يايدى. بۇنىڭ ئۈچۈن ئورنا ئاسىيا مەنتەقەسىدىكى ئاراسىدا ئۇزاق يىللاردىن بۇيان ھوزلىپ كېلىكەن خاتىنسىزلىقنى مەسىلىغا ئالساق كەمغايا قىلادى. مەسىلەن، بىر شەھەرنىڭ ساۋداگەرى ياخود بىر قىشلاقتىڭ مۇشتۇمزورى، ياكى ئىشان - رۇھانىسى، بىر ئەمەس، ئورتىنە - بىشتەدىن خاتىنغا ئىگە بولغانى حالدا، بىر كەمباغال ياخود بەتىرەك، ھۆمر بويى خاتىن كورمەسىدىن ئونەر ئىدى. ياخود بىر بەتىرەك بىر باى ئىشىگىدە ھۆمىر بويى خىزمات قىلىشقا مەجبور بولىپ، يارىم ھۆمرىنى خوجايىنى ئىشىگىدە ئوتكەرگەندىن كېيىن، باى، خاتىن ئالىپ بېرىش ۋەھەدە قىلىپ قويار ئەدى)، بەتىرەكنى خاتىنسىز قالدىرار ئىدى. بۇ ماجارا، ئەۋۋەل ئاغزى كەتتەلەرنىڭ قازانىغا ئۇشىپ، پىشىپ چىققاندىن سوكرە «بىر كۈن ئوز ئىچىكەن يېرگە قىرق كۈن سالام» دېگەن شىئار بىلەن «حەل» قىلىنار ئىدى.

ئەندى ئانىق بىلگىلى، كىم:

دىين ئاساراتى ۋە ئۇنىڭ «ئىلاھى» قانۇنلارى بىلەن تامىر يايغان ئائىلاۋى مۇناسابات ۋە «مۇئجىزەلى خۇسۇسى تۇرمۇش» ئاقات حاكىم سىنىق تاباقالارىنىڭ ئائىلا كېچكىلىكىنى، مەنەنكەدىلەرنىڭ ئائىلاسىزلىغى ھىسابىدىن تەئمىنلەپ كېلدى. ئۇبرىھىم خاتىننىڭ ئائىلاۋى مۇناسابەتلەرىنى ھادىللىغى، خۇسۇسى مۇلككە ئاساسلانىپ تۇزىلگەن بورجۇۋا ئائىلا تۇرمۇشىدا بولمايدى ۋە بو - لىشى ھەم مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى، ئۇ «خۇسۇسى تۇرمۇش» نەزەريىسىگە ئاساسلانىپ، خاتىنلار ھالامىنى ئاۋار مۇناسابەتلەرىغا باغلايدى. ئائىلانى خۇسۇسى مۇلك قاتارىدا سانايدى. ئۇبرىھىم خاتىننىڭ ئائىلاۋى مۇناسابەتلەرىنى ھادىللىغى، خۇسۇسى مۇلككە ئاساسلانىپ تۇزىلگەن بورجۇۋا ئائىلا تۇرمۇشىدا بولمايدى ۋە بو - ھەم بىتەمەيدى. كەپىتەلىزم خوجالىق سىستىمىسىگە ئاساسلانىپ بىلەن بىرگە، پرولىتارىيات ۋە كەمباغاللار ئائىلاسىزلىغى ئوسۇپ، ئىپكىسىلاتانلار ئۈچۈن «ئائىلا كېچكىلىكى» ۋۇجودگە كېلدى.

دىكتاتورا تەپىسىدە بورجۇۋا تورغان ئىسارايىتىدا، پرولىتارىياتنىڭ يەكى تۇرموش، ئىبركىن ئائىلا ھاقىدا گەپىرىشكە-دە مۇمكىن ئېمەس. چۈنكى، خۇسۇسى مۇلكىيەتچىلىككە، ئىپكىسپلاتاتسىيەگە ئاساسلانىپ تۇزىلگەن كەپىتەلىزم جەمىيەتىنىڭ ئىقتىسادى - سىياسى تۇزىلىشىدە بۇنغا زەمىن يوق، تاۋرىخ تامانىدىن، كەپىتەلىزم ھۆكۈم س

*ɵzbɛkistan mədənii jyriş xadƋmlarƋ qurultajƋda*

# مەدەنی ئنقلاب-كپسكنلەشكەن سنفی كۆرەش جەبهەسدر

rabocь, bətrək, kəlxozci və kəmbaqallar dan ilmii kədirlər jetkəziş bilən uluq dəvlət şəvinizməsi və məhəllii millətcilikkə ət acqan bolamƋz. savadsƋzlƋq duşman qolƋdaqƋ qurallardan biridir. jaşasƋn mədənii ƋnqƋlab!

## ئورتاق ئىكرامف داقلادى بويىنچا، ۆەكللەرسوز منبەرىگە چىقدرلار

12نچى ئوكتەبىر ئىرتەلەبكى مەجلىسىدە ماھاردى كومىسەرلىكىنىڭ ۆەكىلى ئورتاق قوربان بىرىكىن ئاغامەلى ئوغلىنىڭ ئولكەزلىكى حاقىدا خابار بىرىپ، دىيدىكى، يەكى ئەلىفبىنىڭ كوچىشىدە ئۇنىڭ خىزمانى كەتتە بولىدى. يەكى ئەلىفبى مىليونلىپ مىنەتكەشلەرنىڭ سىنفى تەلىماتىنى ئورگەنىش وە تىز ئۆز-لەشدىرىشلەرى ئۈچۈن ئىك يىكىل قۇرال بولدى. ھەرىپ ئەلىفبىسى بايلار وە روحانىلار ئۈچۈنكىنە خىز-مات قىلدى. ئىشچى وە كەمبىغاللار ئامىماسىنىڭ ئاراسىغا كىرمەدى. لاتىن ئەلىفبىسى بۇنۇن شارىق مىنەتە-كەش خالىقلارغا لىنىنىزىمنىڭ ئىنقلابى تەلىماتىنى ئۇنكەزەدى وە جەبر-زۇلۇم زەنجىرلەرىنى بۇزدەلىپ تاشلايدى. لاتىن ئەلىفبىسىنىڭ تارقالمىشى شورالار شارقىدا سوسىيالىزىم مەدەنىيەتىنىڭ ئوسمشىنى كورسەتكەن ھامىلدر.

سوكرە ئورتاق ئىكرامىف داقلادى بويىنچا مۇزاكەرەلەر باشلاندى. جايلاردان كېلگەن ۆەكللەر مەدەنى يۇرىش جەبهەسىدە ھەم ماھاردى ئىدارالارى، جاماعات تەشكىلاتلارى وە ھەم ماھاردى خادىملارى تامامىدان ئوز ئوستىگە ئالغان مەجبۇرىيەتلەرىنىڭ ئولا بەجەرىلىشىنى تەلەپ ئېتەدىلەر. مەدەنى يۇرىشنىڭ ھىچ كىچىكىرىلمەيتۇرغان زەرور بىرۇەزىنە ئىكەنىدە ھىچ شۇبهە يوق. ھەممەنىڭ خىكىردە: «دايوش مەدەنى يۇرىش!»

ۆەكللەر ماھاردى كومىسەرلىكىنى تامامدان رەھبەرلىك بىرلماغانلىقى سوزلەدىلەر، ئالدىنىمزدا تۇرغان ۆەزىفەلەرنى پىداگۇگلار كۆچى بىلەن-گىنە بەجەرىش مۇمكىن ئېمەسلەگىنى، ھۆرمۇم شورا جاماعاتچىلىكى تامامدان يارىدام بىرىلمشى زەرۇرلىكىنى گەپىردىلەر. ماھاردى ئىدارالارىنى وە ھۆرمەن ماھاردىچىلار قاتارىنى تازالاشنى وە مەدەنى-ماھاردى ئىشلەرىگە بۇنۇن جاماعاتچىلىك كۆچلەرىنى تارتىشنى تەلەپ قىلدىلار.

چىقىلەردەن ئېمەس، بەلكى ئوز كىشىلەرىمىز - ئىشچى، بەترەك وە كەمبىغاللاردان كەدىرلەر تايىرلاشقا كەتتە ئەھمىيەت بىرىش زەرۇر. شۇ بىلەن بىرگە ئوقۇچىلارنى تاللاشقا ھەم عالاھىدا ئىعتىبار قىلىش كېرەك. قاسىمىچىلارنىڭ سالقىتلارىنى ھەممە جايدان تەگى - تامىرى بىلەن يۇلىپ تاشلاش لازىم.

ۆەكللەرنىڭ ھەممەسى، ئوزلەرىدە بولغان كەسەل جايلارنى ئاچىپ تاشلاشقا ئورۇندىلار. ھەممە ۆەكللەر مەسئەلەنىڭ نەزەرى تامامىغا توغىتالىپ ئۇتۇرماسدان، ھەمەلى چارالار ھاقىدا كوپرەك گەپىردىلەر.

مۇستافىن ئەيتەدى: بوۋەيدە رايوندا 37تە قىشلاق شوراسى بار، لېكىن ئولاردان بىتتەسى ھەم ھۆ-مۇمى مەجبورى تەعلىم ھاقىدا-ئى تەمىن قىلىنمادى؛ ئوقۇغۇلار 20نچى سىنىتەبىردە باشلانمىشى لازىم ئېدى، ھەلىھەم باشلانغانى يوق.

قارا كول رايونىنىڭ ۆەكىلى ئورتاق ياھىيا ماھاردى كومىسەرلىكى ئەپىپەرەتىنىڭ چىت ۆئنسۇرلەر بىلەن ئىغلاسلانىپ كېلىكەنىنى سوزلەيدى.

- ئىساھىل سەدرى تورگىيەدە تەربىيە ئالغان ئىكەن كىشى، باربىپ تۇرغان شاۋىنىست؛ سەيد جانغى مىللەتچى، ھەرنى مەھمەدىيىف پەرتىيەدەن ھەيدەلگەن كىشى، مەنە بۇلار ماھاردى كومىسەرلىكى ئەپىپەرەتىدە ئىشلەيدىلەر. بۇغارا، رايونلارنى مۇستەقىللەشكە يامان قارادى. قارا كول رايونىغا 45 ئوقتوچى يۇبارىلىغان ئېدى، ئۇلاردان 4 ئەسكىنە كېلدى. باشقالارى يۇغارادا قالدىلار. ئولارغا بۇ ئىشدە كىمدىر يارىدام قىلدى. رايون ماھاردى ئىشتەلەرى باشقا ئىدارالار ئۈچۈن قىسقارتىلدى.

جامال ئارتىق ئوغلى (ئاشكەنت) مەنكۇرە جىھەتتەدەن بىرگە چىت ئوقوچىلاردان بىر ئىپەسنى كورسەتىپ ئوندى: «سەھىبى» ئىستودەنتلەرى ئورتاسىدا، ئاتىلىپ ئولدىرىلگەن بىر ئىسپىكولەنت ئوغلى بار. شورالار حاكىمىيەتىمىكە قارشى ئاچىقلىق كۆرەشىمەككە قاسام ئىچكەن بۇ «ئىستودىنت» ھازىرغاچا «سەھەبى» ئىستودىنتلەرى ئورتاسىدا ئوزىنىڭ زەھەرلىك فىكرىنى تارقاتىپ كېلىمەكتە. يەنە بىر مۇھىم مەسئەلە: ئوقتوچىلار قشلاقلاردان، قاچا يانولار، يىر نىخىنكومىلەرمى بىتەرىپ چىققانلار قشلاقلارغا چىقمايدىلار، ئولارنى قىشلاقتا كورمەيسز.

سەفەر غەنىيىف (خارازم). بىزنىڭ رايونىمىزدا ھەلى فىيودالىزم سالقىتلارى يوق ئېمەس. فىيودالىزىمدان سوسىيالىزىمغا ئوتۇش قىيىن بولسا - دا، بۇنى بىز قىلىشىمىز كېرەك ۆە قىلالايمىز. بىزدە ئاتالمىق ئاغاز ئۆرىتىلىدىگىنى، ئاقات كومسومولىلەر بۇ ساھادا جانلى ھەرەكەت كورسەتمەكدەلەر. خانىن - قىزلار ماھاردىغا كىم ئەھەمىيەت بىرىلىدى، ھاتتا بۇنغا توسقىلىق قىلوچىلار ھەم يوق ئېمەس. قىزلار مەكتەبى ئۈچۈن بىرىلگەن بىنالار ئوقۇشقا يارارلىق ئېمەس. ماھاردى كومىسەرلىكى ھەممەسى ھەمەلى ئىشلەردە يارىدام كورسەتمەيدى.

ھەمدەم تولەگەنىف (ئاشكەنت) مەنكۇرە جىھەتتەدەن بىزگە چىت ئوقوچىلاردان بىر ئىپەسنى كورسەتىپ ئوندى: «سەھەبى» ئىستودەنتلەرى ئورتاسىدا ئاتىلىپ ئولدىرىلگەن بىر ئىسپىكولەنت ئوغلى بار. شورالار حاكىمىيەتىمىكە قارشى ئاچىقلىق كۆرەشىمەككە قاسام ئىچكەن بۇ «ئىستودىنت» ھازىرغاچا «سەھەبى» ئىستودىنتلەرى ئورتاسىدا ئوزىنىڭ زەھەرلىك فىكرىنى تارقاتىپ كېلىمەكتە.

چارالارنى ھەمەلكە ئاشىرغان ئۇ-ھەسلەر. قىشلاق جاماعاتچىلىكى بو ساھادا چىتتە ئۇرادى. ئەپىپەرەتتە مەنكۇرە جىھەتتەدەن چىت ۆئنسۇرلەر ئاز ئېمەس. بو رايوندا پەرتىيەگە، ھۆكۇمەتكە وە خانىلار ئازادلىقىغا قارشى ئىشلەگەن ئوقتوچىلار ھەم بولدى.

يوسوپىف (خەتىرچى) ماھاردى ئىشلەردە رايونىمىزدا جىدە ئاغر حالدا ئېكەنىنى سوزلەيدى. ماھاردى كومىسەرلىكى وە مەھەللى ئىدارالار تامامىدان رەھبەرلىك يوق. 1200 ئوقتوچى زەرۇر، شۇ ساندان قاقات 60تەسى بار. ماھاردى كومىسەرلىكىگە بو حاقدا كوپ مۇراجاعات قىلىندى، لېكىن نەتىجە يوق. ماھاردى كومىسەرلىكى ھىچ قاندای يارىدام بىرمەيدى. يەلكى، ھىچ كىم تامامدان ئىمزالانماغان ھىساپسىز سىيركولەرلەر يۇبارىش بىلەن قاناغاتلانىدى. قىشلاقدا مەدەنى ئىنقىلابنى يۇزەگە چىقارىشدا كەتتە ئورۇن ئۇنۇقان قىشلاق ئوقتوچىسى مادىدى نەرەۋدەن چۈدە ئاغر حالدا. ماھاش ئوز ۆاقتىدا بىرىلمەيدى. يۇقارىدان دىرىكتىق بولمشىغا قاراماسدان ئوقوچىلارنى ئوزلى كەمپەنىمەلەركە تاۋىلارنى ئوزلى كەمپەنىمەلەركە سەۋەبىرىلىك قىلىش داۋام ئېتىمەكدە. نەتىجىدە بىز قىشلاق مەكتەپلەرىنىڭ ئوشكىلەردە كوپ ۆاقت قۇۋۇلار كورەمىز. رايون دەرسلىكلەر بىلەن تامىنلانمىش لازىم، دىگەن دىرىكتىف بەجەرىلمەيدى.

رەسولىف (باسماخانا ئىشچىسى) بىرىنىڭ «لىنىن» مەكتەبىدە پروگىرامىنىغا چىت بولغان مەنكۇرە ھەم كىمدە ياتر. بۇ - ئىبراھىم ئەفەندى ئارقالى كىرگەن ناسىونال شاۋىنىستلىق مەنكۇرەسىدر. بۇ مەكتەبدە بەزمن بىزنىڭ سوسىيالىزم قۇرۇلشىغا ئىشانماۋچىلىق رۇحى بىلەن سوغارىلغان ئەدەبىيات ھەم ئوقولماقدا.

عەبدىللايف (قوقان). مەدەنى قۇرۇلمش مۇناساباتى بىلەن ھەممە ماھاردى ئىشچىلەرى ئۈستىگە چۈدە كەتتە تاۋىرىخى ۆەزىفەلەر يۇكلەنگەندر. مەنە بۇ ۆەزىفەلەرنى ياخشى ئۇدىنۇنىپ، ئولا بەجەرىشكە تىرىشىمىز لازم. مەكتەبلەرنى پولىتىكىلەشدىرىش ھازىرغىسى ۆاقتىدا ئىك كەتتە ئەھەمىيەتنى تەلەپ قىلغان مەسئەلەدر. شۇ بىلەن بىرگە ئايىنىقسا كولخوز وە سوۋخوزلارنىڭ كونترول راقاملارىنى ئەلىپەتتە نولازىشىمىز زەرۇر. مەدەنى قۇرۇلمش جەبهەسىدە كومسومول يارداملىقى ئاشىردى. ئەمما كەسبە ئۈيۈشمالارى مەدەنى قۇرۇلمش ۆەزىفەلەرىدەن ئۈزۈلدى تۇرادىلار.

كىچقۇرۇنغى مەجلىسدە يەنە مۇزاكەرەلەر داۋام قىلدى ۆە ئورتاق ئىكرامىف نىڭ سوكىغى سوزى تەكىلاندى.

## ماھارف ئىشلەرنى كۆچەيتىرىپ يۇبارشغا بالشىۋىكلىك سۇرعەتى يوق

قوقان (ماخسوس موخبىرىمىزدان) رايون - شەھەر ماھاردى عومومى ئىبتىدائى مەجبورى ئوقىشغا تايىار. لاتب بولغان ئىمەس. بو بابدا جاماعاتچىلىك سەفەربەرلىك قىلمادى. شەھەردە سەل - پەل يەغملىشلار چاقىرلسا - دا، تىشلاقلاردا كولخوزچى وە دىپقانلارنىڭ عومومى مەجلىسلەرى ئوتكەزلمەدى. شونىڭ ئارماسىدان كولخوزلاردا بالالارنى ئوقۇتۇش، ساۋاد چىقارىشقا ئىنتىلىش وە مەكتەبلەرنى قوزەتىشكە تەشەببۇس كەتتەدر.

شەھەردە 8 - 15 ياشلىق بالالاردان 3510 تەسى رويخەتكە ئالىندى. ھەلى 17 تە مەھەللە رويخەتدەن ئوتكەزىلىپ بولغان ئىمەس. قىشلاقلاردا 2200 بالا ھىسابغا ئالىندى.

شەھەردە مەكتەبلەر رىمونت قىلىنىپ بولغان ئىمەس، ماتىريىاللار يەتىشمەيدىر. ماھارف ئىمە قانچا بىنا كىيرىك، قانچا موھەللىم زەرورلىكىنى بىلەى ئولترماقدا. ئوقىش ئاسبابلارى ھەم يەتىرلىك ئىمەس.

ساواد چىقارىش، مەدەنى يورش حاقدا ھەلى ماھارف گەرەكدر. ھىساب ئىشلەرى توگەمەگەن، كوپمى چارالارنى ھەمەلكە ئاشىرغان ئۇ-ھەسلەر. قىشلاق جاماعاتچىلىكى بو ساھادا چىتتە ئۇرادى. ئەپىپەرەتتە مەنكۇرە جىھەتتەدەن چىت ۆئنسۇرلەر ئاز ئېمەس. بو رايوندا پەرتىيەگە، ھۆكۇمەتكە وە خانىلار ئازادلىقىغا قارشى ئىشلەگەن ئوقتوچىلار ھەم بولدى.

- ئىساھىل سەدرى تورگىيەدە تەربىيە ئالغان كىشى، باربىپ تۇرغان شاۋىنىست؛ سەيد جانغى مىللەتچى، ھەرنى مەھمەدىيىف پەرتىيەدەن ھەيدەلگەن كىشى، مەنە بۇلار ماھاردى كومىسەرلىكى ئەپىپەرەتتە ئىشلەيدىلەر. بۇغارا، رايونلارنى مۇستەقىللەشكە يامان قارادى. قارا كول رايونىغا 45 ئوقتوچى يۇبارىلىغان ئېدى، ئۇلاردان 4 ئەسكىنە كېلدى. باشقالارى يۇغارادا قالدىلار. ئولارغا بۇ ئىشدە كىمدىر يارىدام قىلدى. رايون ماھاردى ئىشتەلەرى باشقا ئىدارالار ئۈچۈن قىسقارتىلدى.

## تاشكەنت مەدەنى يۇرىش قۇرۇلتايىغا

مەدەنى يۇرىش ئىشتابى، كومسومول ۆە كەسبە سايۇزلارى جۇمھۇرىيەت مەدەنى يۇرىش قۇرۇلتايى مۇناساباتى بىلەن كەتتە نامايىش تەشكىل قىلادىلار. نامايىشدا ھەممە كارخانا ئىشچىلەرى، ھەممە مەكتەب ئوقوچىلارى ۆە مەدەنى - ماھاردى خادىملارى ئىشتىراك قىلادىلار. كارخانالاردا ئىشچى تەشكىلاتلارى مەدەنى يۇرىش ئىشتابىغا ئوزلەرىدەگى ئارتىش ئىشلەرى حاقدا راپورت بىرەچەكلەر. 15 نچى ئوكتەبىر تاشكەنت كومسومولەرىدەەن مەدەنى يۇرىش جەبهەسىدە ئىشلەگوچىلەرنىڭ جۇمھۇرىيەت ئىسلىيوتى ئاچىلادى.

ئوقتوچىلار كىيرەكلىگى ھەم بىلگىلى ئېمەس. بو يولدا كومسومولنىڭ ماھالىياتى بوش. ھەرىكتىلگەن كومسومولەر بو بابدا مەسئۇلىيەت ھىس قىلمايدىلار. پىدىتىخنىكوم كومسومولەردەن سونچىلى سوراب دوق تىلغانلارى ھەم بولدى.

مەكتەبلەرىيول پالىتىخنىزىتسىيەگە كەرچىرىلىشلەرى لازم ئېدى. براق، توقاندا بو جەبهەدە ھىچ نەرسە ئىشلەنگەن ئېمەس. چاقىرلغان مەجلىسكە خوجالىقچىلار، مونەھەسسىسلەر بۇنۇنلەى كەلمەدىلەر. ئىنجنىر - تىخنىكىلەر سىكسىيەسى پالىتىخنىزىتسىيەدەن چىتتە تورادىر. ئوقىش پرائىزووددستوا كامىپىنانلارى ئوزلىگەن ئېمەس.

ماھارف ئۇھبەسى بو حاقدا ھەرىك فىكردە: خوجالىق يەلى ياشلانىپ، ساۋاۋات - مالىيا يىلانلارى ئوزلىپ بولدى. ئىندى پالىتىخنىزىتسىيەنى كرگمزش قىيىن دىيىدى.

ئوقتوچىلارنىڭ كوپچىلىگى پالىتىخنىزىتسىيەنى مەسئەلەلەردەن خاباردار، تايىارلىقلارى يىتەرلىك ئېمەس. بو حاقدا ئوقش كەم. ئايىنقسا ئوزىچىك تىلىدە قولغا ئالارلىق مانۇرىيالار يوق.

ئاھوال شوندەى بولسا ھەم، شەھەر ماھارف ئۈچى قىمىرلامايدى. ئوقتوچىلارنىڭ كۇالىيفىكاتسىيەلەرىنى ئاشىرش وە پالىتىخنىزىتسىيە مەسئەلەلەردە ھەرەكەتسز.

ئىستودىنتلەر پاختا تىرىمىدە

سامارقاند ھالى تەعلىم - تەربىيە نىخىنكومىدە ئوقوچىلاردان 400 كىشى 8نچى ئوكتەبىردە ئاق دەرىا رايوندا ئوز ئاتالمىقلاردا بولغان «ئىستالىن» كولخوزىغا چىقتى، بىر كۈن ئىچىدە 500 پۇت پاختا تىرىپ، كەتسىرت - تامامىلار قويىپ كولخوزچىلارنى خۇرسەند قىلىپ كېلىدىلەر.

ئە. نەزەرف.

məktəblərni polettihnikləşdiriş əmeldə.
syrətdə: on tamanda dyrədgərlik, cəpdə maşƋnacƋlƋq

## بىزدەن ئورنىك ئالىڭىز!

ئوز. ش. ج. نىڭ ھەممە خالىق كومىسەرلىكلەرى ۆەمەركەزى جۇمھۇرىيەت مۇئەسسەلەرىنىڭ مەئمورىيەتلەرىگە، پەرتىيە يەچىيكەلەرىگە ۆە پروف كوللىكتىفلەرىگە

ھەزىز ئورتاقلار!

ئىتىفاق ھۆكومەتىنىڭ قارارى بىلەن، 1931نچى يىلنىڭ كونترول راقاملارىنى مەسكۇۋگە 25نچى ئوكتەبىرگە ناقدىم قىلىش تەكلىپ ئىتىلگەندىر. بۇ مۇددەت شۇنچا سىقىقدىر، كىم ئۇنى ناقات بۇنۇن كۈچ ۆە ئىمكانىياتلارىمىزنى زور بىرىپ ئىشكە سالغان ۆاقتىدا غىنا بەجەرىلىشى مۇمكىن. ئوز، ش. ج. گوسپىلانىنىڭ پىرىزىدىيومى مۇددەتلەرنىڭ ئارتىق دەرەجىدە سىقىق بولغانلىغى ۆە جۇمھۇرىيەت تەشكىلاتلارنىڭ ئىشچىلەر بىلەن تۇگەل تەئمىنلەنمەگەنلىگى نەزەردە تۇتىپ، ئىلگەرى ۆاقتىلاردا داۋام قىلىپ كېلىگەن ماۋازىلىقلارنى ۆە ئىشىدەگى مۇۋاپىقسىزلىقلارنى تۇگەتىش ئۈچۈن بۇنۇن ئىدارالارنىڭ پىلان - تىقىنساد بولىمىلەرى وە گوسپىلان سىكسىيەلەرىنىڭ ئىشچىلەرنى بر نۇقتاغاتوپلاش ئىشىنى بەجەرىشنى زەرور تاپىدى.

ئالدىمزدا تۇرغان ۆەزىفەلەرنىڭ بۇنۇن ئەھمىيىتى ۆە ماھىياتىنى ئىعتىبارغا ئالىب، ئوز. ئ. ش. ج. گوسپىلانىنىڭ كوللىكتىفى ئوزىنى زاربدار ئىعلان قىلدى وە 1931نچى يىل يىلنىڭ كونترول راقاملارىنى ئوز ۆاقتىدا بەجەرىشگە قارار بىردى.

گوسپىلان بۇ ۆەزىفەلەرنى قاقات ئوز ئىشلەرىنىڭ سۇرعەتى كومىسەرلىكلەر ۆە عومومى مۇئەسسەسەلەرىنىڭ ئىشلەرىگە مۇۋاپىق بولغانلىغىدا-غىنابەجەرە ئالادى. شۇنىڭ ئۈچۈن گوسپىلان مەئمورىيەتى، پەرتىيە يەچىيكەسى ۆە كەسبە كوللىكتىفى سىزنى ئوزىدەن ئورنىك ئالمشغا ۆە 1931نچى يىلنىڭ كونترول راقاملارىنى بىلگىلەنگەن مۇددەتتە ئىپك ياخشى سىفەت بىلەن ئوزىش ئۈچۈن قولىگزدان كېلگەن بۇنۇن چارالارنى كورىشگە چاقىرادى.

ھىچ بر «ئوبىكتىف» شارايىت بولماسلىغى لازىم.

سۇرعەت ۆە زەربدار ئىش ئۈچۈن.

ئوز. ئ. ش. ج. گوسپىلان پىرىزىدىيومى: پودۇەركوف.

پەرتىيە يەچىيكەسى: گورىن.

پروف كوللىكتىفى: پەدەلكو.

### غىجدىۋان تايىارلانا ياتىر

غىجدىۋان رايوندا كۆزگى ئېكەن كەمپەنىيەسىنى ئوتكەزگىنىگە تايىارلىق بۇزەسىدەن رايون ئىجرا قومى ئالدىدا كومىسىيە تەشكىل قىلىندى.

ئوتكەن يىل رايوندا - 14 مىڭ 838 ھېكتەر پاختا مايدانى بولىپ، بو يىل - 16 مىڭ 200 ھېكتەرگە يېتكەزىلىپ، غالىل مايدانىنى 30 پەرسەنت كەمەيتىرىلەدىر. ئېكەش پىلانىنى ھەر بر كولخوز وە قىشلاقلار ئۈچۈن ئالاھىدا ئوزلىدى. بو حاقدا قىشلاق شورا رەئىسى وە سەركاتىبەرىنىڭ كېڭەش مەجلىسلەرى ئوزكەزلىپ، ئېكەش پىلانلارى بىلەن تانىشتىرىلدى، قىشلاقلارغا ئېكەشلى ئىشچىلەر چىقارىلدى. بو يىل رايوندا يەنە 800 ھېكتەر يەكى ئېكەن مايدانى ئاچىلاجاق. بو بىرگە سوغۇزلار وە كوچمە خوجالىقلارنى جايلاشتىرىلاجاق.

Rəhmətif.


şu jƋl 20-nci əktəbrdə,

əzmərkəzpartkom mədənii—tarqƋbat bəlymi huzurƋda, mərkəzii partkəm tarqƋbatcƋlarƋnƋn iştiraki ilən,

**çymhyrijət məsləhət məçlisi boladƋ**

əgər bə'zi rajonlarda mərkəzqom tarqƋbatcƋlarƋ bolmasa, u vaqtda mədənii tarqƋbat bəlym mydirlərinin kelişi lazƋm.

**kyn tərtibi:**

1) partija maarƋfƋnƋn bu jƋlqƋ vəzifələri, şəkil və usullarƋ. 2) mədənii—tarqƋbat bəlymlərinin hazƋrqƋ vəzifələri. 3) nəvbətdəgi məs'ələlər.


ɵzbɛkistan mədənii jyriş xadƋmlarƋ qurultajƋda

# مەدەنى ئنقلاب-كپسكنلەشكەن سنفى كۆرەش جەبهەسدر

rabocь, bətrək, kəlxozci və kəmbaqallar dan ilmii kədirlər jetkəziş bilən uluq dəvlət şəvinizməsi və məhəllii millətcilikkə ət acqan bolamƋz. savadsƋzlƋq duşman qolƋdaqƋ qurallardan biridir. jaşasƋn mədənii ƋnqƋlab!

## JƏNƏ TURMUŞ ÜÇÜN Kyrəş

### كىرش

كىشىلىك دۇنياسىنى يەكدەن - قايتادان قۇرۇش، دۇنيا ئوكتەبىرىنىڭ باربىپ تاقالدى. ئۇلۇغ ئوكتەبىر، مەنە شۇ دۇنيا ئوكتەبىرىنىڭ ئىشكىنى ئاچدى. بۇگۈن ئىمەس - ئەرتە، ئەرتە ئىمەس بىرىسى كۈن ئەلبەتتە، دۇنيا ئوكتەبىرى غالىب چىقاچاق. شۇندا بەھەرىمىت دۇنيا، سىنىڭ كومۇنىزم ئىبكىزىدىگى ئۇرۇمۇنى پارلاپ، ئەسىل ماغىناداغى يەكىگى ئۇرمۇش يىپر يۇزىدە جارى بولاچاق.

چارىزىم دىكتاتورلۇقىنى پارچالاغان شانلى ئوكتەبىر، باشقا بىر كوپ ئاساسى مەسئەلەلەر بىلەن بىرگە، سوسىيالىزىم ئىبكىزىدە مۇھىنى تەشكىل قىلىش، مۇھامالەرىنى ھەم حەل قىلدى.

دۇنيا ساھىلارىغا ئادامىلار قاندان دېگۈ، باشىدان ماۋارالار پاساغان جاھانگىرلار ئۇرۇشى (18 - 14 نچى يىللار) وە شۇنىڭدىك بېش يىلغاچا چوزلىغان ئوز ئارا ئۇرۇشلار خالىق خوجالىغىنى ۆابرانلىققا بۇز ئوگىرىتىردى. ئەيرىك - زاۋۇدلارنىڭ ئىپك كوپ ھەم ئاساسى قىسىملارىنى كۆيدىرىپ كۈل تودە قىلدى. قىشلاق خوجالىغىنى غارابكەرچىلىككە سۈدەرەدى. كۆرەشدە غالىب چىققان پىرولىتارىيات، چارىزىمدان قالغان مەنە شۇ «غانىمات»نى قولغا كىرگىزدى، بىر جەبهەدە، «يانىپ قالغانچا تانىپ قال» قايىلىدان، ئوزىنى ئوناغارىپ ئالمش ئوچون ھەر مۇيەشدە باش كوتەرگەن روس ئانلارى، ئورۇسىيا باسماچىلارى ۆە بەيەلىملەل كەپىتەلىزىم ئاۋانتۇرىيستلارغا قارشى قاھرامانلارچا كۆرەشكەن بولسا، ئىكىنچى جەبهەدە ئوردۇب، سوسىيالىزىم خوجالىغىنى تىكلەش، ئوسىدىرىش، قايتادان قۇرۇش كەبى ئىپك ئاغىر ئىشلەرنى ياقىن بىر تاۋرىخ ئىچىدە بەجەرىش ئىشىگە يول باغلادى.

13 يىللىق كۆرەش ۆە قۇرۇلمش تاۋرىخىنىڭ ھەر بىر ساھاسىدا غالىب ۆە سوسىيالىزىم جەمىيەتىنى تەشكىل قىلىشتا گىگەنت قادامىلار بىلەن ئىلگەرى باسدى، پاسا كېتىدى وە پاساجاقدىر.

ئوكتەبىر يولباشچىسى لېنىن، 1917 نچى يىلنىڭ سىنتەبىر ئايىدا، ئىكىنچى خىل قىلىپ ئېيتكەندە، ئوكتەبىر ئىنقىلابىنىڭ ھەرەكەتلىدە، جاھانگىرلىك ئۇرۇشى دەۋرىدە ئوزىنىڭ «ئىستىقبالداغى» ھەلاكەت ۆە ئۇنغا قارشى قاندای كۆرەشنى كېچىكتۈرمەي باسلاندى.

1) بۇ مەقالا فىكىر ئالىش يولى بىلەن ياسلاندى.

رەك» دىگەن كىتابچاسىدا بۇنداى دىيىدى:

- «ئىنقىلاب نەتىجىسىدە روسىيە بىر نىچە ئاى ئىچىدە ئوزىنىڭ سىياسى تۈزىلمشى بىلەن ئالدىنقى مەملەكەتلەرنى قۇۋلاپ بېتتى. لېكىن، بۇ ھەلى ئاز. ئوروش مەرھەمەتسز، ئو مەسەلەنى؛ يا ھەلاك بولمش، ئا ئالدىنقى مەملەكەتلەرنى ئىقتىساد ئامالدان قۇۋۇب يېتمش، ئوشاندای ئوتمب كېتمش، دىپ كېسكىن قىلىپ قويادى. ھەلاك بولمش، يا بۇنۇن كۈچ بىلەن ئىلگەرى ھەرەكەت ئېتمش. تاۋرىخ تامامدان مەسئەلە شوندای قويىلغاندىر.» 2)

لېنىن بۇ سۆزلەرنى ئوكتەبىر ھەرەۋەسىدە ئەيتتى. ئو ۆاقتدا ھاكىمىيەت بۇرجوۋا قولىدا ئىدى. بىزنىڭ قولىمىزدا نە ھاكىمىيەت ۆە نە كېمە ئارماقدافى سوسىيالىزىم ساناغاتى، مىليونلارچا دىپقانلارنى ئوز ئىچىدە ئالغان كوپەرەتسىيە ھەم كوللىكتىف روزغارلارى ۆە شورا خوجالىق ئىدارالارى يوق ئىدى؛

لېنىن پەرتىيەسى يولباشچىلىغى بىلەن 13يىللىق كۆرەش وەقۇرۇلمش دەۋرىدە، ئالدىنقى كەپىتەلىست مەملەكەتلەرنى قۇۋۇب يېتمش وە ئوتەب كېتمش شىعارى ئاتراۋدا تاۋرىخدا مىسلى كورىلمەگەن سۈرەت بىلەن ئىلگەرى باسدى. 20نچى يىلنى تاۋرىخ ئەللە قاچانلار ئارقادا قالدردى. ھازىر،

2. لېنىن ئەسەرلەرىنىڭ 14 نچى جىلدى، 2 نچى قىسمى، 213 نچى سەھىفىسىدە.

سىنفى كۆرەش جۈدە كېسكىنلەشدى. كەسپەتلەزىم ۆەنسۇرلەرىگە قارشى، سوسىيالىزىم ۆەنسۇرلەرىنىڭ مۇجۇمى زورايدى. قىشلاق خوجالىغى ھەممەر ساناەاتى ئارقاسىدان ئىيەرىب، كوللىكتىفى روزغارى ئىزىگە توددى وە ناھايات مۇھتەۋزورنى چىمكلەش شىعارى ياپىاسىغا كوللىكتىفلەشتىرىش ئاساسىدا، سىنىڭ بولىپ ياشاۋىنى ئوگەتمش شىعارىغا ئوتتدى.

بو كۆرەش جارايانلارى ئوزىنىڭ ئوتكۇر ئۇغلەلەسىنى تۈرمۈشقا ھەم ئۇشىمردى. ئاخىردا، تۈرمۈش مۇھامالەسى ئاتراۋدا ئىشلەش، ئوزىدا ماسى ئاتراۋدا ئىشلەش، ئوزىدا كەتتە بىر بۇرىلمش ياساش وە شورا جاماعاتچىلىغىنى شۇ جەبهەگە ئوبۇلاشدىرىش فۇرسەتى ھەم كېلىپ يېتدى.

## I. كەپىتەلىزىم جەمىيەتىدە تۈرمۈش

كەپىتەلىزىم جەمىيەتىدە تۈرمۈش قۇرىلمشىغا ئاپىدىنلاشدىرىش ئۈچۈن ئىك ئەۋۋەل ئوندىك خوجالىق وە سىياسى تۈزىلمشىگە چىدىرىك كوز تاشلامای ئوتىب بولمايدى.

ھەر بىر مارىكسىستقا مەلۇم - بىر، كىم مال - ماتاغ روزغارىدا يۇنۇن ماللار، ئوزلارىنىڭ مەھسۇلىيەتلىرى ئوزلىرىنىڭ ئايىرىباش قىلىنادىلار، ئىشچى، كەپىتەلىستكە يالالانا ئىكەن، ھو ھەم ئوزىچە بىر ئايىرىباش مۇھامالاسى ھىسابلانادى.

ئىنىڭ ئىشىدە ئىشچى كۈچىنىڭ چىقىمىتى، ئىشچى روزغارى ئۈچۈن كېتەنۇرغان ئىجتىماعى زەرورى ئورتاچا مەھسۇلات نورماسى بىلەن بىلىنىدىغىنى، كەپىتەلىزىم جەمىيەتىدە، ئىشلەپ چىقارىش مۇناساباتلارى ئاساسىدا ئىشچى كۈچىدەن توغىلغان قوشىمچا قىيمەت، بۇنۇن بايلىقنى بىر ئۇركىم كەپىتەلىستلەر قولىغا توپلايدى. بىر بىلەن كەپىتەلىستلەر راھات-راھات كۈن كېچىرەدىلەر. ھەر كۈنى 15ساۋاتلىق ھۆنەرنى كەپىتەلىست كىسىسىنى تولغازىش ئۈچۈن سەرف قىلغان ئىشچى وە ئىشچى ئائىلاسى ئىپسە بىر پارچا نانىنىڭ گەدايى بولىپ يۈرە بەرەدى. ئۇرمۇندا چىكسىز مۇئەۋۋاتلار چىكەدى.

كەپىتەلىزىم جەمىيەتىدە ماھىنالار قۇرۇلىشى، كەپىتەلىست ئۈچۈن ئىپك ئارزان وە قولاى بولغان خامىلار وە بالالار خىزماتىنى ئوغىدىرادى. دۇنياغا ماشىنا كىلىپ چىققاچ خانىملار ھەم بالالار مەھنەتىدەن ئايدالانىش كوبەيىپ كېتەدى. كەپىتەلىستنىڭ ئەبىرىك - زاۋۇدىغا كىلىپ ئورنالشقان ئىشچى خانىنى ھەم بالالار، ھەر ساھات وە ھەر مىنوتدە ئىشسىز قالمش خاۋىنى ئاشىمدا قالادىلار. كەپىتەلىست، ئىر ئىشچىلەرى بىلەن بىرلىكدە بۇلارنى ھەم ئىپشىك ئارقاسىغا سۈدرەپ چىقارىپ ناشلاش داغداغاسى بىلەن قورقۇتادى وە چىقارىپ تاشلايدى. شونىڭ ئارقاسىدا خاتىنلار كوپ واقتدا ئىشسىز قالىپ، باشقاچا بىر كەسىپ ئىزلەشكە مەجبۇر بولادىلار. شونىڭ بىلەن بىرگە بورجوۋازىيا جەمىيەتىدە «جۇفتلى ھائىلا»دا ئىرنىڭ باش بولىشى، ئاساسى قانون. ئامما، بو قانون بىر تامالدان ئاغىشالىق ھەم خانىملارنى ئوزىنى توتالماسلىققا كېلتىرسە، ئىكىنچىدەن ئىرلەرنى باشقا خانىملار بىلەن مۇناسابات ئۇتۇشقا ئالىپ بارادى» (ف. ئىنگىلىس). كەپىتەلىزىم قۇرۇلمشى ئىرنى ھائىلادان ئاجراتىپ، بالالار قايغۇسىنى خانىملار ئۈستىگە سالادى.

مەنە شوندای قىلىپ كەپىتەلىزىم جەمىيەتىدىگى ئىشچىلار سىنىفى مۇناساباتلارى وە ئوننىڭ سىستىمىسى ھەر نەرسەنى ئاۋارغا، ھەممە نەرسەنى ئاقچا ھىسابىغا كوچىرەدى. ئەمدى، مۇھەببەت وە گوزەللىكنى، كىيىم - كىچەك كەبى عاددى ساتۇق - ئالۇق ماتاغىنا ئەيلەنتىرەدى. بورجوۋازىيە، ئاماق تويدىرىشكە ئىمكانىيەت تاپالماى «كوچە بازارىغا چىققان خامىلارنىڭ ئەمى

# ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرى

## بۇ يىل كېلتىرىلەتۇرغان بارچاتىرەكتىرلەر ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرىگە بېرىلەدى

رايون ئېرافۇملارى، كولخوزلار- نىڭ بولىشىمىتۇرغان مەھسۇس سار- مايالاردىن مەملۇم قىسمىنى تېز- دىن رايون ماشىنا - تىرەكتىر ئىس- تەنسەلەرى بىناكارلىقىغا تارتىشلارى ۋە ئىستەنسەلەر بىلەن بىر ھەيدەش ئۈچۈن ئەرتىنامۇ تۆزىتىلۇرغان كولخوز- لاردىن سارمايا تۆپلاشقا كىرىشۈۋاتىر- زەرور. كولخوز ۋە ئى/خ شىركەتلە- ردىن ئىلكىدە ئالىنغان پۇللار بۇ- لارنى كورسەتمىگەن ھىساب بويىچا تەپلاشتۇرغان سارمايالار قانۇنىغا قو- ىلىپ، تىرەكتىر مەجبۇرىيەتى ئۈچۈن قايۋل قىلىنمىدىلار. ماشىنا - تىرەكتىر بىناكارلىقى ئۈچۈن تۆپلانغۇچى بو- لۇپىتۇرغان سارمايالار ئىھالىنىڭ پەي پۇلى ھىسابلانىپ، ئىنتىقاق مەر- كەزى ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەن- سەسىگە تىرەكتىر ئەكسىيەلەرنىڭ ئالماشتىرىش ئۈچۈن تاپشۇرىلادى. بولۇپمۇ يېتۇرغان سارمايالارنىڭ كولخوز- چىلار ۋە شىركەت ئاغزالارى تامام- لىدىن چىقارىلغان قارارغا بىنائەن اجراتىلىشى لازىم.

ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسە- لەرى بىناكارلىقى ئۈچۈن بولۇپمۇ- تۇرغان رايون فۇندلارى تۆزىش ئىشىنى پاختا ھاسىلىنى توپلاش كامپانىيەسىگە باغلاش كېرەك. ھۆججەت بازىكەسىنىڭ ھىسابات كەس- سەلەرى ۋە پاختا شىركەتلەرنىڭ كول- خوزچىلار ۋە ق/خ ئەرتىپالەرى ئا- لالارنىڭ قارارلارىنى ھەممىلگە ئاشۇ- رىپ، ھساب ۋاقتىدا تېكىشىلى مەب- لىغنى ئۇندۇرۇشلەرى زەرور.

تىرەكتىر مەجبۇرىيەتلەرىنى كوب- ىملىك كولخوزلار ۋە ئىشلەپ چىقا- رىش شىركەتلەرى ئالغان رايونلاردا ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرنىڭ بىناكارلىقى برنچى ئەۋىلىگە قويىلا- دى. ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسە- لەرى قۇرىلاتۇرغان رايونلاردا رايون ئېرافۇملارنىڭ كولخوزلار ۋە ق/خ شىركەتلەردە مەجلىسلەر ئۇتكۈزۈپ، بولاردا ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەن- سەلەرنىڭ ئەھەممىيىتىنى كېڭ يولدا تۈشىنتۈرمەكلەرى لازىم.

پاختاكارلىقنىڭ كېڭەيىش سۈر- ئەتى، كەمياغال ۋە ئورنا حال خە- جانالارنى كوللىكتىفلاشتۇرۇش ئۈچۈن ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرى قۇرۇلمىشنى تېزلەتمىشنى تەلەب قىلادى.

كولخوز ۋە ئىشلەپ چىقارىش شىركەتلەرنىڭ ئۆيۈشقان دېھقانلار ئاممىسىنىڭ ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرى قۇرۇلمىشىغا پىلانلى رەۋىشتە قاتناشلارى، ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرىنىڭ تارماقلارىنى كېڭەيتىرىش بويىچا بىلكىلەنگەن رېجەلەرنىڭ ئۈگىل بەجەرىلىشى ئۈچۈن ئاساسى ئەرتلەردىن.

بۇ يىل ئۆزبېكىستان سوۋېتلا- رى ئۈچۈن كېلتىرىلە تۇرغان بۇ- ئۇن تىرەكتىرلەر ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرى تەشكىل ئېتىش ئۈ- چۈن 54 رايونغا تاقسىمات بويىچا يۆبۈرىلىدىلار. ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرنىڭ تەشكىلى ئىشلەرى ئۈچۈن دەۋلەت تامامىدىن 75 پرو- سەنت مىقدارىدا ئاساسى سارمايا بېرىلىپ، قالغان 25 پروسەنت سار- مايا دېھقانلارنىڭ ئۆز تامامىلىرىدىن قوشۇلادى.

شۇ يىلنىڭ ئوكتەبىر ۋە دېكەبىر ئايلارى ئورناسىدا ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسەلەرى بىناكارلىقى ئۈچۈن سارمايالاردىن توپلانادى. بۇنىڭ ئالا- ھىدا ئېتىماىى گروھلار: ئېكىن ماۋدانلارى ئۆۋەلەشتىرىلگەن كول- خوزلار ۋە تشلاق خوجالىقى سالىقى تولاشدىن ئازاد قىلىنغان ق/خ ئىشلەپ چىقارىش شىركەتلەرى بىر ھىكمەتتە سۈزۈلۈپ بىر ھىسابدىن 4 سوم ۋە باھاركۈزلۈقدىن 3 سوم، مۇئەتەدىل رەۋىشتە ۋە پروسەنت قوشۇپ سالىق تولاغۇچى شىركەتلەر بىرىنچىسى سۈزۈلۈپ بىرگە 5 سوم، ئىكىنچىسى 10 سوم ۋە باھاركۈزلۈقنا بىرنچىسى 3 سوم ۋە ئىكىنچىسى 5 سوم كىرگىزىپ قاتناشادىلار.

ماشىنا - تىرەكتىر ئىستەنسە- لەرى بىناكارلىقىغا مۇشتۇمزور خو- جالار يۇتۇنلاى قاتناشىدىرىلاىدى.

# Kolxoz tolqunı

## چېتىدىن ئوتىب كېتىدىلەر

كەرمەنە (ئۆز مۇخبىر). قىش- لاقلاردا دېھقانلارنىڭ كولخوزلارغا ساڭى زور مەيىلى كورىلەياتىر. بو مەيىل، خۇسۇسان كولخوزى بولغان قىشلاقلاردا كېسكىن رەۋىشتە كوز- گە تاشلانادى. كولخوز تولقونى - كولخوزلارنىڭ خوجالىق مۇۋاففەقىيەت- لارى، كولخوزچىلارداغى مەدەنىيەتنىڭ تەشكىللىگى، كولخوزلاردا يۇندان كېيىنگى خوجالىق - مەدەنى ئو- سىشلەرى ئۈچۈن زور ئىمكانىيەتلەرنىڭ بولىشى بىلەن ئوخشاقاندۇر.

كولخوز تولقۇنىنىڭ ئومىمىشىگە كولخوزچىلارنىڭ ھو بايداغى ئىشـ- لەرى ھەم باردام ئېتىدى. ئولارنىڭ ئوروناقلارچا سۈھبەتلەرى دېھقانلارغا تەشكىلى بىر رەۋىشتە تەئسىر قى- لادى. بو ئىشتە «كەلىنىن» كول- خوزىنىڭ ئاغزالارى ئۆزلەرنى ئايرىم بىر سورىتتە كورسەتمەكتەلەر.

ھەرەب سارای قىشلاق شورا- سىغا قاراشلى خۇشما قىشلاغىدا دېھقانلار تامامدان كولخوزغا كىرىش ئوغرىسىدا 26 ۋە باشقا لاردا 60 ھەرىزە بېرىلدى. «كەلىنىن» كول- خوزىغا دېھقانلار تامامدان 30 ھە- رىزە تاپشۇرىلدى. ھەرىزەگويلەرنىڭ كېپى بو يىل باھاردا كولخوزدان چىقىب كېتىكەن كىشىلەردىر. بىر نالاى باشقا جايلاردا ھەم كولخوزغا قايتىش ھادىسالارى كورىلمەكتە.

بىراق كولخوز تولقۇنى كۆنىب ئالمىنمادى. رايون تەشكىلاتلارى ئۇنـ- ما يۇزنى ئوگىرگەن ئىمىسلەر. پەر- تىيە تەشكىلاتى وە رايونىنىڭ پەرتىيە يولباشچىلىغى - رايكومپەرتىيە دە- قانلارنىڭ كولخوز سارى ھەرەكەتە- رىنى يولباشلامادىلار. كولخوز سىبىـ- سىيە قاغالىياتسىز. ئو، كولخوز سىھىتىردىن ئۆزىنىڭ كولخوز تولقۇ- نىداغى رولىنى بىلكىلەيتۇرغانىدىن كورسەتمە ئالمادى.

كولخوز تولقۇنىنىڭ ئوسىشى رايوندىداغى يولباشچى خادىملارنىڭ داودىراشىغا باريب قالادى. ئۇلاردىن بەزىلەرى: كولخوزغا ھەلى يەكى ئاغزالارنى قابۇل قىلىش ۋاقتى ئۇ- مەس، ئەۋۋەل دېھقانلار پاختا ئۆچۈن ھىسابىنى بەرەۋەر قىلسىنلار، بولماسا چاتاق ئۇغاچاق دېيىدىلەر. شۇنىسى ھەممەدەن بەتتەر كىم، بو كەسەلكە رايكومپەرتىيە وە مۇختار كولخوز سىبكسىيە خادىملارى ھەم مۇبتالادىر.

بو داۋدىراشلار بەعزى جايدا ئوك ئوپپورتونىستلىق ھەھەلىياتىغا ھەم ئەيلەنىب ئالدى. ھەرەب سارای قىشلاق شوراسىغا قاراشلى دېھقانلار كولخوز تەشكىل قىلىشنى ئىيىولدە- يالى سوراغان بولسالار ھەم، شو تەپ- ھاچا ئەنجەسىز قالىب كېلەياتىر.

كېيىنگى چاغدا بىرىلكەن بو ھەرىزەلەر ھەلى كولخوزلارنىڭ بىتـ- تەسىدە ھەم كورىلگەن يوق.

رايكوم خادىملارى، يەكى كولخوز تولقۇنىداغى رولىنى بىلكىلەب بېرگەن قانىغ دورىكتىق بولماغا- ندا، بوندای ئاھۋالنى يوقاتىشما- ق ئۈچۈنمايدىلار. رايىكوم تامامدان كورسەتمە بولماغانى ئۆچۈن، پەرتىيە يەچىيكەلەرى ھەم، دېھقانلارنى كول- خوز ئۆچۈن ئۆيۈشدىرا ئالغانلارى يوق. يەچىيكە كاتىبلەرى رايكوم- دىن باردام كۈتىدىلەر.

يەكى كولخوز تولقۇنىغا يولباش- لاش، ئونى كېڭەيتىرىش وە خا- نالارغا يول قويماسلىق ئۈچۈن كەر- مەنە رايونىغا ھەممىلى باردام كېرەك.

---

## rkl qulaq sal

sabıq jänı şəhərdə bezarlıq əvç aldı. bularqa qarşı militsə öz vaqtında cara kərmədi. şunıñ nətiçəsidə ular erkinlik bilən acıqdan—acıq oqrılıq qıla jatırlar. 2 nci əktəbir kec qurun iskiver aldında 5—6 bezarı kelib tıramvaj kytib turqan kolxozcılardan səidif, əbdilləjif, əbdi rəhim oqılılarından aqca soradılar. bular „pylimiz joq“ digənləridə, ularnı urdılar və haqarat qıldılar.

pəstdə turqan 5 nci rajon saqcısı bu ähvalnı kərə, bilə turıb hec nərsə dimədi. saqcılar ıdarasında oltırqan „kəttələr“ həm bezarlarqa jan basıb, ularnı qamaşnı istəmədilər.

# kəmisərlər şorasında

özbekistan komisərlər şorası, şalı tapşırış işlərini tezlətiş ycyn, savda komisarligigə şalı tapşıruvcılarnı kytib aluvcı sanaat malları bilən tə'minləşni təklif qıldı.

şalı tapşıruvcılarqa gəzləmə, caj, qant, zıqır jaq və un berildi. bu mallar kolxozlarqa hər bir tapşırqan sentner şalıları ycyn 5 metir gəzləmə, 150 grəm qant, 60 gram caj, 400 gram jaq, 1 put un; kəmbaqal xoçalıqlar ycyn 4 metr gəzləmə, 100 gram qant, 50 gram caj, 300 gram jaq, 30 qadaq un və orta hallar ycyn 3 metr gəzləmə, 50 gram qant, 40 gram caj, 200 gram jaq və 25 qadaq un hısabıdan berildi.

muştumzor xoçalıqlar kytib aluvcı sanaat malları almajdırlar—özigə toq xoçalıqlar tapşırqan şalıları ycyn, öz vəzifələrini tygəl bəçərgən vaqtdaqına, orta hallar bilən bir qatarda, bytyn məvsymdə bir mərtə tə'minlənədilər.

■ komisarlar şorası, rki xalq komisarligigə, kyzgi ekin kampanijasınıñ nəzarət qılış işlərini alıb barış xaraçatlarıqa 10 miñ som berdi.

■ özbekistan komisarlar şorası, mehnət xalq komisarlıqıqa 1931-nci jılda şajımərdan ıstıraxat əjini salışqa təklif qıldı. bu iş ycyn sərmaja baş sostrax ıdarası tamanıdan berildi.

■ özbekistannıñ qırqıızstandan şçaraqa alqan boş ıstıraxat yjini ıçara myddətı tygədi. komisarlar şorası ənə şu ıstıraxat yjiniñ ıçara myddətini eski şərtlər asasında jənə 2 jıl özbekistan ıxtıjarında qaldırışnı orta asıja ıqtısad şorasında soradı.

■ özbekistan komisarlar şorası, dəvlət bydçəti boyınca, əktəbr ajında beriləturqan kreditnı 5 miljən 760 miñ som mıqdarında tasdıq qıldı.

■ özbekistan komisarlar şorası, danıq ekinlərni kyzgi şərtləş vaqtında orta hallarqa imtizarar beriş toqrısında qarar cıqardı.

orta hallar kəmbaqallarqa tarqatılqan həmmə imtijazlardan fajdalanadırlar. artıqca malı bolmaqan orta hallarqa maxsulatınıñ tapşırış norması bilgilənməjdi. alahıda xoçalıqlarqa pyl jardamları berildi. bunqa jıllıq 7 prəsənt hısabından prəsənt alınadı. artıqca malı joqları kəmbaqal xoçalıqlar qatarında sanaat mallarından fajdalanadılar və bularqa maşına traktor stansalar həm bələklər arqalı jardamlar berildi.

■ özbekistan komisarlar şorası, əksijali çəm'ijət „ustanofka“ nı hazırqı turqan—taxtapyldən başqa çajqa (belilloz zavodıqa kəcirişkə qarar qıldı. bunıñ ornı özselpromqa konserva karxanası ycyn berildi.

■ özbekistan komisarlar şorası, orta asıja tarıx və ınqılab muzasıqa maxsus bına salıb beriş toqrısında qarar cıqardı. bınanıñ lajıhasını işləş və sərmaja tapış ycyn ortaq ıslaməv (malıja komisarligi) rəijsligi, jusupov (muza direktorı), şicevskii, əkədimii syşev və qatılov ortaqlar a'zalıqında hykymət komisijası tyzildi. öz. malıja komisarligigə 31-nci jılıq mydçətidə bına ycyn kerəkli sərmajanı əçrətiş təklif qıldı.

■ özbekistan komisarlar şorası, rustov təməki fabrikəsigə özbekistandan 60 tonna təməki jubarış toqrısındaqı məs'ələni rəd qıldı. savda komisarligigə bu toqrıda ikinci qajta məs'ələ qozqaş mən ətildi.

■ özbekistan komisarlar şorası kəmbaqal və bətrəklərni əktəbr ajında qalla bilən tə'minləşni syst dep tapdı. savda komisarligigə 5 prəsəntli fondnıñ tarqaşı qandaj barajatqanı toqrısında anıq hısabat eşitib, bu toqrıda hec qandaj manıqlıqlarqa jol qojmasılıq və baqdarlıq həm şalıkarlik rajonlarında kəmbaqal və bətrəklərniñ hısabını alıb, əktəbr ajında qalla bilən tygələ'minləş təklif qıldı.

■ özbekistan komisarlar şorası, mihnət və mudafaa şorasınıñ şalı sanaatınıñ jer işləri xalq komisarligigə beriş toqrısındaqı qararqa öz narazlıqlarını bildirdi.

■ özbekistan komisarlar şorası, saxipi kommunasınıñ məjişli və işlər cıqarış işlərigə və tərbijə işlərini kenəjtirişigə ezfonddan 5 miñ som berdi.

■ komisarlar şorası vaqtınca pyllər jetişməgənini ı'tıbarqa alıb, dəvlət bankasınıñ özbekistan kontorınıñ məhəllii bydçət sərmajasından birinci nəvbətdə maaşlar, avqat, ymymii tə'minni kenəjtiriş caraları, jol işləri və myhim bınakarliklərni 20 prəsənt mıqdarında pyl bilən tə'minləb turışqa təklif qıldı, şunıñdek özdəvlətbankası və kombankəgə çajlarqa bu toqrıda telegram arqalı farman beriş jyklətildi.

# TYRLI XABARLAR

•• „mevəsəbzəvət sajuzı„ nıñ orta asıja kəntyrasındaqı xızmətcilər, jänı jol səbzəvət sovxozınıñ jıqın—terim kəmpənjəsigə ammavıı rəvişdə cıqıb baradılar.

•• özbekistan kəsəbələr şorası, səbzəvət tajjarlaş kəmpənjəsini ətkəziş ycyn taşkənt mərkəzii ravucılar kəpirətifi ıxtıjarıqa 25 kişilik ravucı brigədə açratdı.

•• özbekistan kəsəbələr şorasınıñ qararıqa muvafıq, bytyn karxana və myəssəsələrdə icki məblə'lərni səfərlikgə jardam kəmisijələrinin tyzilişi lazım

•• özbekistan kəsəbələr şorası çymhyrijətimizniñ pıraf-sajuz təşkilətlərigə, amanat ajlıqınıñ zarıdar soratda ətkəzib, bytyn kəsəbə a'zalarınıñ amanat kassalarıqa myştərii qılıb tarıış toqrısında deriktif berdi.

•• özbekstan malıja kəmisərligi, rajonlarqa jubarılqan 10 tə məs'yl xadımdan taşqarı məblə'lərniñ səfərbərlik kəmpənijəsini ətkəziş ycyn jənə 20 kişini kəməndiryfkə qıldı.

•• keləcək bahardan başlab taşkənt janında maşına –traktır istənsəsi təşkil qılınadı. bu istənsə faqat səbzəvət savxozlarıqa xızmat kərsətəcək.

•• keləçək jıl baharında özbekistanda 36 million yzym kəcəti otqazıladı. hazır kycətlər pərnikdə tajjarlana jatır.

•• şu kynlərdə samarqand rajonında 750 hektərlik yzym sovxozı tyzyş işləri başlanadı.

•• özpladagəstərg, taşkəntdə yzymcilik mutahassıslarınıñ tajjarlaj turqan 80 kişilik qursnı təşkil qıladı. qursnıñ praqramma sası 8 ajlıqdır.

•• özbekistanda səbzəvət bilən mərkəzləşkən usulda tə'minləşkə 1.469.000 kişi qabul qılındı.

•• taşrajkəlxoz sajuznıñ mə'lymətigə qaraqanda, baharda kəlxozlardan cıqqan 240 təcə xoçalıq jənə qajtıb kəlxızqa kirdi.

•• taşkənt mərkəzii ravucılar kəpirətifi, „qadrıjaıstıruj“ „dəlviizin ıstıroj“ də və sabıq taşkənt əkrygigə qaraşlıq rajunlarınıñ bundan başqa suqarış bınakarlıqlarında işləgən 160.000 ravucınıñ tə'minətini öz ystigə aldı.

məs'ul myhərrir: **m. usmanıf**

---


samarqand
z. vıljams qol astıdaqı
**ƏZ SIRK**
14, 15, və 11-ncı əktəbrdə
ojun kec saat 9-da başlanadı. kassa saat 3 dən acıq. duxovoj arkestr ojnap turadı.

samarqandda 1-nci mərtəbə
alahıda sirk tamaşaları
bukyn çymhyrijətniñ xalq masxarabazı
**vitalii lazarenko**
ıtmsax və ılanlar bilən
**miss vitlej**nıñ xajrlaşuv kecələri
**garri pil**—sirk gymbəzi təgidə vələsəpid bilən vahimalı hərətlər.
**qurbaqa kişi (racin)**
balet artistləri **je. s. şorkina** və **i. v. gertsniñ** sonqı gastrəlləri.



## özbekistan dəvlət nəşrijatı „ƏZNƏŞR“

qıjdaqı dərsliklər mətbəədən cıqıb, öznəşrniñ munasıb bəlymləri arqalı maarıf bəlymlərigə tarqatıldı.

**xat savad boyınca**

**özbek tilidə:**

1) „jəni el“ əlifbesi, qışlaq ycyn.
2) „batraqlar“ əlifbesi.
3) xat savad məktəbləri proqramması.
4) cələ savad ycyn „azad mehnət“ xrestomatijası.
5) cələ savadlar ycyn „jəni qışlaq“ xrestomatijası.

**jerli jəhydilər tilidə:**

1) „qızıl juldız“ əlifbesi.

**ojqır tilidə:**

2) „mədənli—jyryş“ əlifbesi.
3) ojqır xat savad məktəbləri ycyn programma.

**qazaq tilidə:**

4) „savad“ əlifbe kitabı.

**ıçtımaıı tərbijə boyınca**

**özbek tilidə:**

şəhər ycyn „birinci sabaq“ əlifbesi.
qışlaq ycyn „savad“ əlifbesi.
birinci oquv jılı ycyn rıjazıjat iş kitabı.
özbek tili—1-nci qısım.
bilim—2-nci qısım (ikinci jıl ycyn oquş kitabı).
ikinci oquş jılı ycyn rıjazıjat iş kitabı (jubarıladı).
özbek tili—2-nci qısım (jubarıladı).
ycinci oquş jılı ycyn rıjazıjat iş kitabı.
bilim—4-5-nci qısım (4-5-nci jıl ycyn oquş kitabı) jubarıladı).
4-5-nci jıl ycyn oquş kitabı „biznin sajuz“.
rus məktəblərinin 4-5 nci jılları ycyn özbek tili.

**jaqın kyndə mətbəədən cıqaturqan kitablar:**

1) şəhər ycyn xat savad məktəblərigə əlifbe.
2) kəm savadlar məktəbi ycyn hısab kitabı.
3) xat savad məktəbləri ycyn metodiciskij qollanma.
4) „batraqlar“ əlifbesigə metodiciskij qollanma.
5) „jəni el“ əlifbesigə „ „
6) 3-nci oquş jılı ycyn programma (özbek-rus tilidə).
7) 3 jıllıq jaş ysmyrlər məktəbi ycyn programma.
8) bir jıllıq jaş əsmyrlər məktəbi ycyn programma.
9) bilim—2-nci qısım (3-nci jıl ycyn oquş kitabı).
10) 4-5-nci oquş jılı ycyn ıçtımajat kitabı.
11) çuqrafija dərsligi (3-4-nci oquş jılı ycyn).
12) 1-2-nci basqıc məktəblərniñ kəttə gyryxləri ycyn rus-özbek tilidə təbi'ijət dərsligi (batanika).
13) özbek ədəbii tilinin ımla qaıdaları.
14) ınsan bədəniniñ qurulışı və turmuşı—gerd.
15) məktəblərni politehnizatsija qılış.
16) ymymii və xususı metodika

14—15—16. öznəşr.


---

özbekistan ıçtımaıı şura çymhyrijətiniñ xalq kəmisərləri şorasınıñ

## qararı

*1930 ncı jıl, 14 nci sentebir, samarqand*

**№ 144**

tajjarlavcı və tə'min etyci təşkilatlarnı mevə-sabzavat saqlaş bınaları bilən tə'min etiş caraları toqrısında

tajjarlavcı və tə'min etyci təşkilatlarnı kərteşkə və başqa səbzəvat həmdə mevələrni saqlaş ycyn 1930-31 ncı jıl məvsimidəgi jeterlik sanda bınalar bilən tə'min etiş maqsadında, öz. ı.ş.ç xalq kəmisərləri şurası qarar qıladı:

1. myəssəsələrgə karxanalarqa, təşkilatlərgə və xususı kişilərgə qaraşlı kərteşkəni, başqa səbzavatlarnı və mevələrni uzaq fyrsət saqlaş ycyn jaraqlı bolqan və tegişligi boyınca ıstıfada qılınmaj turqan jaxud maqsadqa muvafıq eməs fajdalanışqa bolqan ambarxanalarnı tapış və bundaj bınalarnı dajımı bahalaş kəmisijələləri tamanarıdan, savda və skıład bınalarını ıçaraqa qojış ycyn belgiləngən qattıq tərif (ə.q.t.). m.m. 192-194) jyzesidən 1930 31 nci jıl tajjarlaş məvsiminiñ myddətigə, ıstı'mal qılış pynktləridə basılatnı tarqatıcı təşkilətlərgə, tajarlaslar rajonlarında esə—tajjarlavcı təşkilatlərgə tələv (aqca) bərəbərigə bəriş ycyn səvda xalq kəmisərliginiñ, özbek birleşyniñ və qışlaq xoçalıq kəpirətsijəsiniñ məhəllii ıdaraları vəkilləridən myrəkkəb təşkil etiş təklif qılınsın.

eslətmə: şu qararda kər sətilgən kəmisijələrniñ, skıład bınalarını ətkəziş toqrısında cıqaraqan qararlarınıñ rajon ıçraja qomıtası jaxud tegişligi boyınca şəhər şorası tamanlarından tasdıq qılınışları kerək.

2. səbzəvat və mevələrni saqlaş ycyn ətkən jılda yskynələngən bınalardan və skıładlardan başqa maqsadlar ycyn fajdalanış man'ı qılınsın.

3. bına qlucı təşkilatlərgə, şu jılda jəni bına qlına turqan və başqatdan bına qlına turqan mevə – səbzəvat saqlaş bınalarını bınakarlıqınıñ şaşalış syrətdə bitiriş təklif qılınsın, munıñ ycyn məhəllii ıçraja qomıtaları, mevə səbzvat saqlaş bınalarınıñ qlucı və rement qlucı təşkilətlərni bınakarlik mətirijəllərі bilən tə'min etiş ycyn tegişli caralarnı kərişke məçayr qılınsınlar. öz. ı.ş.ç. bınakarlıqınıñ baş tehnike qomıtası esə məzkyri skılod bınalarınıñ qurulışlarını tamam bitkəziş ycyn bınakarlıq mətirijəllərinin mahsus mıqarını əçrətsin.

4. şu qarar tiligrəf arqılı əməlgə kirgizilsin.

öz. ı.ş.ç. xalq kəmisərləri şurası rəjisinin najıb: ə. kərimof.

öz. ı.ş.ç. xalq kəmisərləri şurasınıñ işlər mydiri: j. fəjzyllin.

öz. ı.ş.ç. xalq kəmisərləri şurasınıñ sərkətibi: ə. lijənof.

---

## samarqand okrug kustar-sanaat koperatsijə sajuzı „SAMOKRPROMSAJUZ“

*1929 jıl 1-inci əktəbrgə*

# XATIMA BALANS

aktiv

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1. pyl sərmajaları (kassa və çarıq scetlər) | | | 21.804 | 02 |
| 2. qımatdar və prəsəntli qaqazlar | | | 2.560 | 03 |
| 3. pəj və aksijələr | | | 41.667 | 42 |
| 4. maxsus amanatlar | | | 7.345 | 61 |
| 5. xam aşja, jarım fabrikaı və tajjar nərsələr | | | 236.649 | 33 |
| 6. material və tara | | | 1.508 | 11 |
| 7. myl k: | | | | |
| bına və ımaratlar | 4.743 | 48 | | |
| maşına və yskynə | 15.935 | 62 | | |
| asbablar | 12.804 | 96 | 33.484 | 06 |
| 8. padatcət sommalar | | | 3.365 | 50 |
| 9. alınaturqan veksel və hyççətlər: | | | | |
| alınaturqan veksellər | 13.057 | 61 | | |
| əcytdəgi „ | 292.970 | 54 | | |
| protest qılınqan veksellər | 6.629 | 26 | | |
| alınaturq. hyççətl. | 7.997 | 18 | 320.664 | 59 |
| 10. debitorlar: | | | | |
| rabocii və xızmatcılar | 100 | 37 | | |
| xəridarlar | 33.813 | 32 | | |
| pastavşiklər | 718 | 71 | | |
| sajuz a'zaları | 234.031 | 15 | | |
| tyrli myəssəsə və kişilər | 10.997 | 92 | | |
| şybhəli qarzlar | 12.655 | 68 | 292.317 | 15 |
| 11. berilgən ssudalar | | | 21.583 | 89 |
| 12. keləçək jıllar xaraçatı | | | 169 | 10 |
| BALANS | | | 983.018 | 81 |

passiv

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1. kapitallar: | | | | |
| tyn: öz kapital | 27.734 | 55 | | |
| „ qarz „ | 15.000 | — | | |
| pəj kapitalı | 56.023 | 20 | | |
| zapas „ | 13.867 | 01 | | |
| maxsus „ | 2.674 | 36 | | |
| amortizatsija kapitalı | 5.415 | 42 | 120.714 | 54 |
| 2. fond və rezervlər: | | | | |
| rabocı. turm. jaxş. fondı | 156 | 57 | | |
| mədənii fond | 1.250 | 97 | | |
| başqa fondlar | 24.754 | 35 | | |
| şybhəli qarzl. rezervi | 12.393 | 91 | | |
| da'valar „ | 14.200 | 86 | 52.756 | 66 |
| 3. zajom və kreditlər: | | | | |
| maxsus çarıq scetlər | 25.993 | 57 | | |
| suddalar boyınca bankalar | 12.000 | — | | |
| ssudalar boyınca özpromsajuz | 48.984 | 00 | 86.977 | 57 |
| 4. blankaqa jazış məçbyr: | | | | |
| əcyt boyınca bankalar | | | 292.970 | 54 |
| 5. berilgən veksellər: | | | 180.882 | 26 |
| 6. kreditorlar: | | | | |
| rabocii və xızmatc. | 384 | 14 | | |
| xəridarlar | 69.734 | 34 | | |
| pastavşiklər | 97.954 | 10 | | |
| sajuz a'zaları | 50.808 | 35 | | |
| tyrli myəs. və kiş. | 7.660 | 80 | 226.541 | 79 |
| 7. atcet jılıdaqı fajda | | | 22.175 | 51 |
| BALANS | | | 983.018 | 81 |

## fajda və zərərlər scəti:

debet

| | | |
|---|---|---|
| ymymii-savda xaraçatları | 126.551 | 23 |
| tələngən % % lər | 67.382 | 82 |
| tələgən komisija pylləri | 11 | 18 |
| şybh. qarz. rezervigə cıq. hissə | 10.143 | 57 |
| dav'lar „ „ | 9.548 | 68 |
| ymıdsız qarzl. zərər | 4.685 | 47 |
| ətkən jıl xaraç. və zərərl. | 6.087 | 24 |
| tyrli zərərlər | 1.951 | 87 |
| atcot jılıdaqı saf fajda | 22.175 | 51 |
| çəm'i | 248.540 | 57 |

kredit

| | | |
|---|---|---|
| tavarnı satışdan fajda | 161.474 | 45 |
| alınqan % % lər | 52.271 | 83 |
| alınqan komisija pylləri | 9.105 | 98 |
| fajdalanmaqan rezervlər: | | |
| şybhəli qarzlar boyınca | 444 | 36 |
| davlar „ | 4.450 | 74 |
| ətkən jıl daramadları | 2.160 | 53 |
| artelniñ taşk. xaraç. cıq. hissəsi | 17.270 | 29 |
| tyrli daramadlar | 1.362 | 40 |
| çəm'i | 248.540 | 57 |

## balans arqasıdaqı maddalar:

| | | |
|---|---|---|
| təminat ycyn qab. qıl. veksellər | 150.609 | 85 |
| qajtadan işləş ycyn qab. qıl. xam aşja | 59.595 | 32 |
| tə'minat ycyn berilg. veksellər | 265.481 | 90 |
| realizats. qıl. pəj kapitalı | 59.137 | 00 |
| berilgən garantijalar | 230.501 | 65 |
| çəm'i | 765.326 | 02 |

## fajdalarnı taqsımlaş lajhası

| | |
|---|---|
| saf fajda som | 22.175—51 |
| sənaat salıq. təjəş ycyn som | 8.375—58 |
| taqsımlanışı lazım | 13.799—93 |
| tyn kapitalqa 35% | 4.829—97 |
| zapas „ 10% | 1.380 — |
| kəmbaq. kollekt. və koper. fondıqa 15% | 2.069—98 |
| vkanın uzaq myd. qarz. 10% | 1.380 — |
| mədənii fondıqa 15% | 2.069—98 |
| mətbuat „ 2% | 276 — |
| kust. turm. jaxş. fondqa 5% | 690 — |
| öz-ara jard. kassasıqa 5% | 690 — |
| rabocı. turm. jaxş. fondıqa 3% | 414 — |
| | 13.799—93 |

ıdara rəjis orunbasarı: **a. g. şturm.**

baş buxgalter: **v. i. kostikov.**

basılışqa ıçazat berildi—samarq. okrmalıja bəlymi: **səmşijev.**

Kзлит № 4986 Taşkənt „PRƏVDƏ VOSTOKA“ зак 2280 Тидаж 35000